

A „Magyar Amatőrök Országos Szövetségének“ felhívása!

II. évfolyam.

Budapest, 1905. november 15.

28. szám.

m.

AMATŐR

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT

TARTALMA:

SZÖVEG: Kohlman Artúr dr.: Petzval. — Fritz Hansen: A fotokeramia. — Szeghalmy Gyula: A szárazlemezek. — Kohlman Artúr dr.: Képeinkről. — Fényképezési eljárások. — Különfélék. — Olvasóink köréből. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések

KÉPEK: A címlapot festette: Gádl István. — A belső fejléct rajzolta: Markó István. — Műmellékletünk: Révész Zoltán és Komoróczy Andor: Arcképtanulmány. — Szövegképek. Kohlman Artúr dr.: Falusi idyll. — Robert Demachy: Rembrandt-tanulmány. — Komoróczy Andor: Castelnuovoi halász. — Gencsy Gyula: Az első hó. — Huszár Vilmos: Gyermekefj. — Horváth C. Guido: Családi idyll. — Révész Zoltán és Komoróczy Andor: Mélázás. — Steiner Rezső: Kálvária. — Dely István: Erdő széle. — Gádmán Dezső: Tehenek a folyó partján. — Fehér Imre: A Balaton.

SZERKESZTI
KOHLMAN
ARTÚR DR

SZERKESZTŐSÉG • KIADÓHIVATAL
KIRÁLY UTCA • HONVÉD UTCA
89.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 7 ÉN ÉS 15 ÉN
FLŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE =
14 KORONA.

EGYES SZÁMÁRA
60 FILÉR.

fotózni

ide fotózni

A legtökéletesebb és legjobb
villamos ívlámpát

fényképezési célokra

Mindenki tekintse meg
e cégnek „Az Amatőr”
29-ik számában meg-
jelenendő felette érde-
kes hirdetését. ===

szállítja:

F. LEYDE & SOHN

Dresden A. 10.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal,

Budapest, VII., Király-u. 89.

≡ Inserate ≡

werden ausschliesslich bei der
Insertions-Abteilung der Adminis-
tration

„AZ AMATŐR”

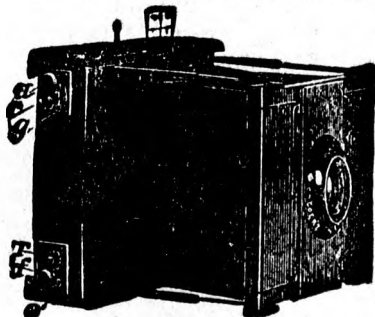
Budapest, VII., Király-u. 89.

angenommen.

WANAUS JÓZSEF

fényképező készülékek és saját készítményű
szükségleti cikkek raktára

BUDAPEST, IV., DEÁK FERENCZ-U. 19.

Dús raktár: •
• Szalon, utazó-
Kodak és egyéb
kézi kamarákban.

Lloyd kamarák.

• A leghíresebb
gyártmányú objec-
tívek. • Celloidin,
aristo, bromezüst-

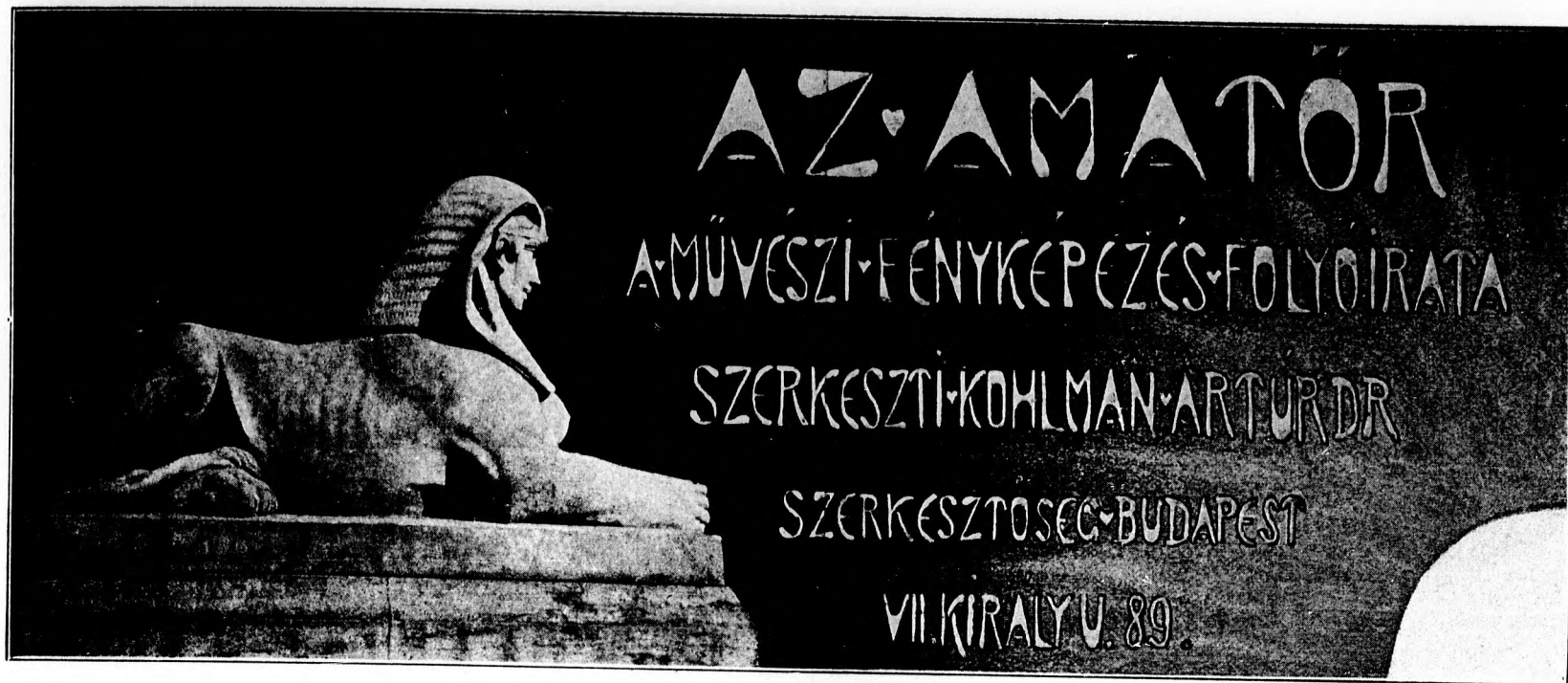
papírok. • Kiváló jó minőségű lemezek. •
Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron.

Mindennemű fényképezési munkákat elvál-
lalok. • Sötétkamarám a t. amatőr fényképező
uraknak és hölgyeknek rendelkezésre áll.

=== TELEFON 867. ===

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Petzval.

— Élete és működése.* —

Írta: Kohlman Artúr dr.

II.

1826-ban Budapestre jött az ambiciózus ifjú Petzval és beiratkozott az akkori tudományegyetem mérnöki tanfolyamára. Nagy szorgalommal merült el a leghíresebb francia matematikusok műveinek tanulmányozásában és a két évi tanulmányi, valamint kétesztendei gyakorlati idő letelével okleveles mérnök lett. E címére felette büszke volt és a későbbi években is, mikor neve már világhírű volt és címekben dúskálkodott, az «okleveles mérnöki» címet minden más címe fölé helyezte.

Még egyetemi polgár korában szabad óráiban, — a nevelőkorában szerzett alapismereteit kibővítendő, a tornázásban és vívásban is buzgón gyakorolta magát és így történt egyszer, hogy mikor egy ízben egy híres külföldi vívómester került Budapestre és a diákságot páros mérkőzésre szólította fel, *Petzval* elfogadta a kihívást és — dacára annak, hogy feltűrt újju, hosszú és ügyetlen utcai kabátjában állt szembe ellenfelével, oly ügyesen vezette kardját, hogy ellenfelét csakhamar sarokba szorítván, ez magát legyőzöttnek kijelenteni kénytelen volt. Ezzel a sikerével társai között a legjobb matematikus híre mellé a «*legügyesebb kardvívó*» jelzőt is szerezte meg.

1828-ban, mint gyakorlati mérnök Pest városának szolgálatába lépett s mint ilyen hét évig akként működött, hogy nemcsak föllebvalóinak, hanem kartársainak, sőt a korabeli legkitűnőbb szakembereknek is őszinte elismerését vívta ki magának. Hivatalnokoskodása idejéből szívesen mesélt humoros élményeket és megfigyeléseket még a későbbi években is. Ezek közé tartozik az az eset is, hogy mikor 1830-ban a Duna szokatlanul megdagadván, a fővárost az árvíz veszedelmei egyre nagyobb mértékben fenyegették, *Petzval* — a mint az már energikus természetében rejlett — ugyancsak hamar és teljes erővel fogott a veszedelem elhárításához és a nélkül, hogy bárkit is kérdezett volna, önállóan intézkedett, rendelkezett. Mindezt azonban oly céltudatosan és bámulatos gyorsasággal, hogy elébe vágott a nagy veszedelemnek és az utolsó percben még megmentette Pest városát az árvíztől. De minthogy nem várta be hivatalos előterjesztéseinek jóváhagyását, érdemei elismeréseképpen — «*hatáskörének túllépése*» miatt «orrot» kapott.

Ez időbe esik az a nagyszabású munkálata is, melylyel a város megbízásából az akkoriban tervbe vett Pest városa körüli, hajózható csatornának kérdését közbámulatra megoldotta. Sajnos, a terv csak papíron és *Petzval* nagytudásu fejében maradt, kivételére — bár 1865-ben újra felmerült — nem került a sor.

Gyakorlati működése alatt sem szüneteltek elméleti tanulmányai és így később megszerezte a filozófiai doktorátust is. 1832-től a matematika, mechanika és geometria tanára lett a budapesti egyetemen, 1837-ben a bécsi egyetem hívta meg a felsőbb matematika tanárává, a melynek

* Az életrajzi adatoknál *Erményi* dr. mérnöknek. «Dr. Josef Petzvals Leben und Verdienste» Wilh. Knapp Halle a S. kiadásában 1903-ban megjelent kiváló életrajza szolgál: e sorok írójának alapul. — A szerk.

székét el is foglalta. E minőségében negyven esztendeig működött, mely idő alatt tudományos búvárlataival, — azoknak örökbecsű eredményei folytán — az exakt tudományok történetében elsőrangú helyet foglal el.

Közvetlenül Bécsben való megtelepedése után, e város környéke, így főleg a Kahlenberg, a hegyes vidék láttára a természet szépségei utáni vágy annyira erőt vett rajta, hogy előbb csak nyári, majd később egész éven át való lakhelyéül a Kahlenbergen még II. József császár — a kalapos király — idejében épült elhagyott kolostort választotta. Itt aztán nyugodtan élhetett tudományos kutatásainak és egyéb kedvteléseinek, melyek idővel *különc* hírébe hozták. Az utat a hegyről az egyetemre és vissza mindig *lőháton* tette meg. Nem lévén e helyütt istálló, maga épített ilyet és falait annyira telerakta, kardokkal vitézökkel és különféle vívőeszközökkel, hogy az inkább vívőteremhez, mint istállóhoz hasonlított.

1848-ban, mikor a szabadság szele Ausztriát is felébresztette abból az évszázados narkózisból, felébredve, itt is eszmélni kezdtek, jogot, alkotmányt kivívandó, mind izzóbb lett a hangulat, az egyetem falai is bezárulván, Petzval előbb torna- és szabadgyakorlatokra tanította tanítványait, majd pedig fegyverre kerülván a sor, fegyvert fogott ő is és tanítványaiból kiképezett, vitézökkel felfegyverzett csapatának élére állott.

Később is, csak úgy, mint diák korában, folyton edzette testét és a legelvontabb szellemi munkát a testgyakorlatok váltották fel. Felette nagy előszeretettel szórakozott el, foglalkoztatta testét — favágással.

Nagy mechanikus is volt a tudós professor Petzval. Kahlenbergi lakásán nagyszerűen berendezett mechanikus-műhelye volt és apjától öröklött kézi ügyessége, valamint óriási képzelőtehetsége a tervezésben, melyet számításban és szerkesztésben való nagy jártassága ugyancsak támogatott, tette neki lehetővé, hogy ez időben a keze alól kikerült optikai lencsék elsőrendűek és világhírűek voltak. Az önmaga feltalálta hangrendszer helyességének bizonyítására pedig oly kitűnő zongorát készített, hogy az akkori gyárosok is megirigyelheték tőle.

És bár ritka eset technikus embernél, Petzval a polémiában is megállotta a helyét és szóharcaiban csakúgy, mint vitáirataiban egyaránt küzdött az akkori bürokratikus tudományosság ellen és az akkoriban Ausztriában még ismeretlen tanszabadság mellett.

(Folytatjuk.)

Falusi idyll.

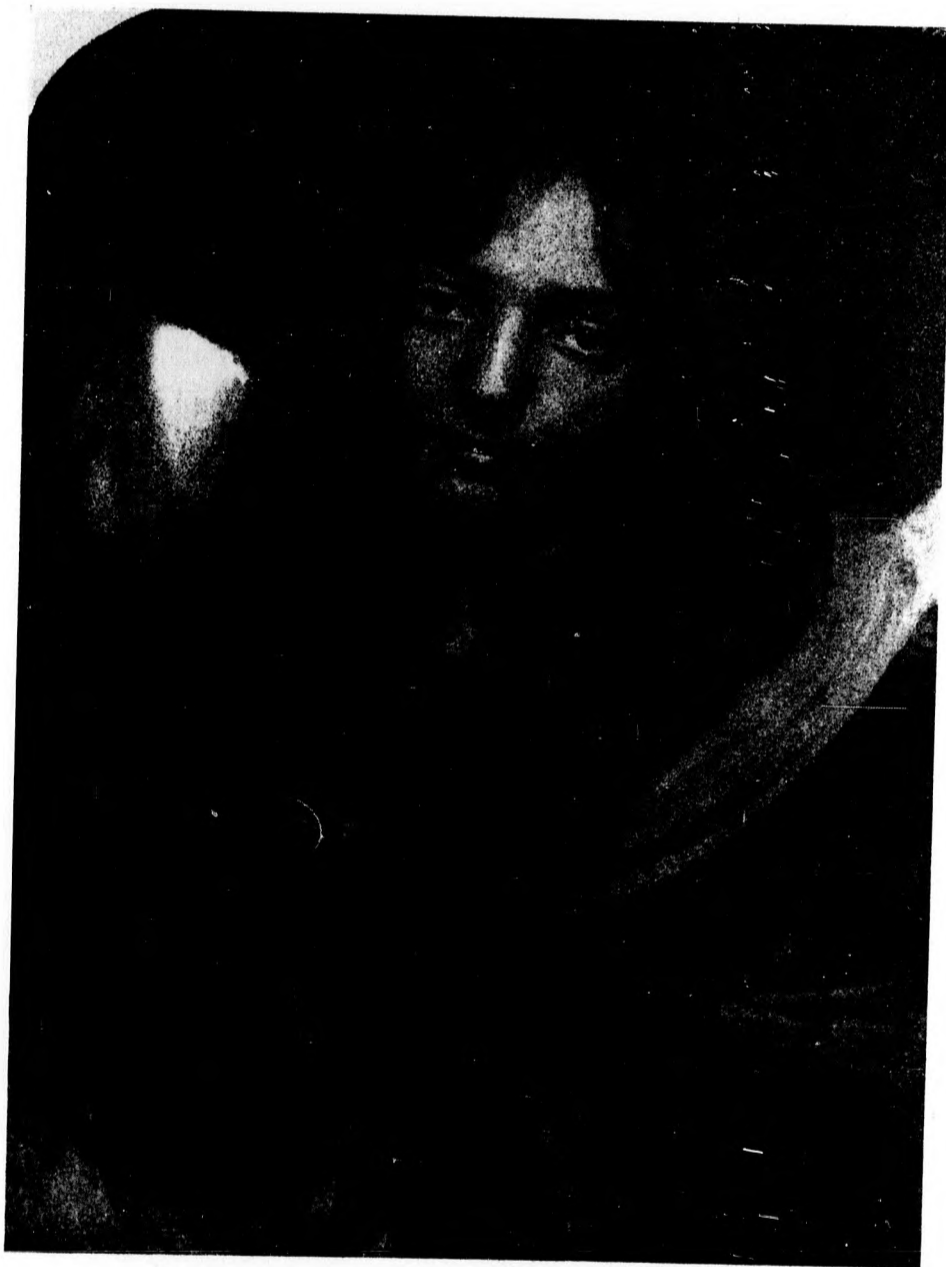
Kohlman Artúr dr., Budapest

A fotokeramia.

Irta: Fritz Hansen.

A modern iparművészetben már néhány év óta jelentékeny szerepet játszik a fényképészet, kivált pedig az amatőr-fényképezés. Az amatőr-fotografálás a modern ábrázoló művészetek egyik érdekes és eredeti válfaja, mely rendkívüli, igen nagy értékkel bír. A fényképek előállítását illetőleg mostanában csak a különféle papírok forognak közkezen, arra pedig, hogy milyen szépen lehetne dekoratív célokra felhasználni (érc, cserép, agyag, üveg, email stb. tárgyakhoz), csak igen kevesek figyelme fordul; már pedig elég helytelenül. Mert ez oly műfaj, hol rendkívül nagy és beható iparművészeti tevékenységet lehet kifejteni.

Már régen képezi szóbeszéd tárgyát a másolatok csekély tartóssága és az ezzel foglalkozók arra az eredményre jutottak, hogy a platin- és a szén-nyomatok maradnak legtovább épségben. Mit ér azonban ezen, a történeti időkhöz képest oly rövid néhány évtized. Mint az archaeologiai kutatásokból tudjuk, az idők viszontagságainak legerősebben az agyag- és email-készítmények állanak ellen. Hány és hány ezer éves téglalapok őrizték meg számunkra az őstörténelmet! A terrakotta és az email az egyedüli két anyag, mely dacolni tud az idővel. Már évtizedek óta létezik egy oly módszer, mely célja ez eredeti és rendkívül szép eljárással előállítani a fénymásolatokat. A közönségesebb képekhez, hogy úgy mondjuk, a mindennapi szükségleteinkhez teljesen megfelel a fényképészeti papír, ha azonban mű-

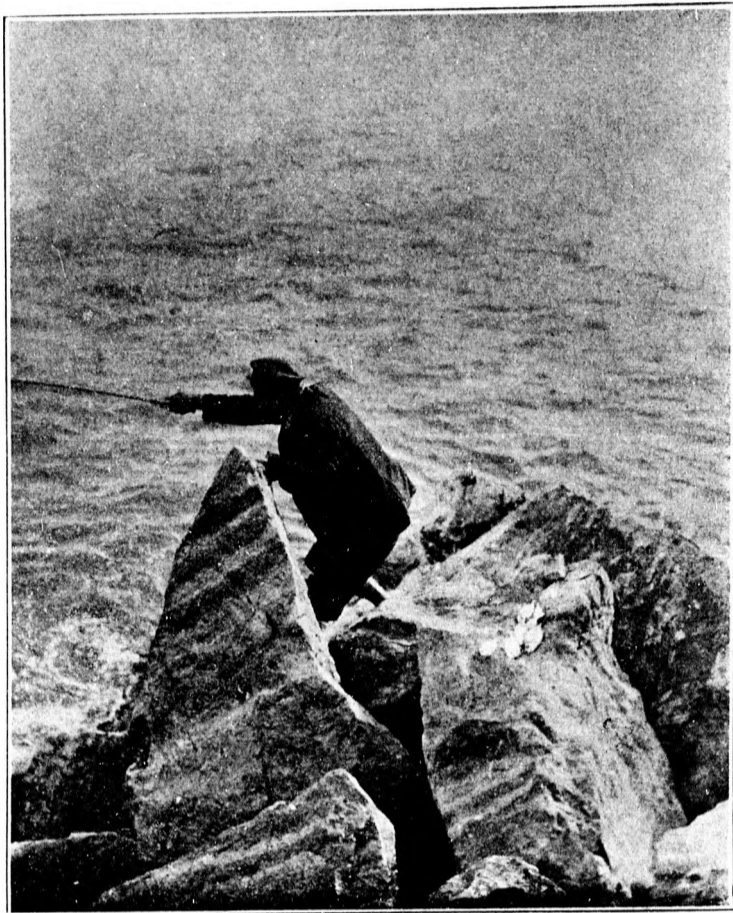
Rembrandt-tanulmány.

Robert Demachy, Páris.

vészibb, értékesebb képet, huzamos időre tartósabbá akarunk elkészíteni, akkor folyamodjunk a keramiához. A porcellánlemez törékeny lévén, nem felel meg a célnak, használjunk tehát *emailírozott fémlémet*. Egy úgynevezett glazur alatt még majolikaszerű dolgot is lehet előállítani. A kész képet azután jellegéhez megfelelő módon kell alkalmas keretbe foglalni, úgy, hogy a művészi hatások teljesen érvényre jussanak. *Emléktáblákhoz, emlék- és sírkövekhez* nagyon célszerűen lehetne ez eljárást felhasználni.

Hogy a fotokeramia még mind- eddig nem terjedt el, annak több oka van. Egyik legfőbb ok az, hogy az idevágó szakmúvek igen gyengék és azoknak alapján kielégítő eredményeket nem igen lehet elérni. A részletekre áttérve, elmondhatjuk, hogy jelentékenyebb nehézséget okoz a kép kiégetése. Nagyobb városokban ezen nehézség kikerülhető az által, hogy a helybeli porcellánfestők felvannak szerelve égető kemencékkel és szükség esetén hozzájuk lehet fordulni. Vidéken persze az ember kénytelen maga felállítani ilyen égető-kemencét, vagy pedig pontosan becsomagolva a fővárosba küldeni. A képek előállítása

mindenesetre rendkívül igénybe veszi az egyéni műízlést és a technikai készséget. A fotokeramia elterjedését és népszerűvé válását nagyon megakadályozzák a selejtes produktumok és azon körülmény, hogy levonható aristo, celloidin stb. papírokkal imitálják a keramiakészítményeket. Mindennek dacára az eljárás olyan, hogy teljesen művészi dolgokat lehet elérni, ez pedig magában véve is elég arra, hogy minden ambiciózus amatőr megpróbálkozzék vele.

Castelnuovoi halász. Komoróczy Andor, Budapest.

A szárazlemezek.

— Szeghalmi Gyula sajtó alatti kötetéből. —

Csaknem 200 éve annak (1727), hogy *Schulze* hallei orvos fölfedezte az ezüstsók érzékenységét a fény iránt. A fényképészet s közelebbről a fényt felfogó lemezek történetében ez a szám jelöli a véghatárt, melyen túl már nem igen haladhatunk s ez a szám jelöli egyszersmind azt az alapot is, melyen a századokig tartó lassú, de fokozatos fejlődés után az emberi szellem, a kitartó munka s ezernyi kísérletezés fölemelték azt a monumentális emléket, mely ma a fényképészeti tudomány dicsőségét oly fennén hirdeti.

A fényképészeti lemezek őseiül első sorban *Daguerre* ezüstjodiddal preparált csiszolt rézlapjait, majd az ötvenes évek elején *Archer* készítette kollódiumos, végül a hatvanas évek közepén *Saye* által fölfedezett brómezüst-kollódiumos lemezeket tekinthetjük.

A nedves eljárásnak nevezett kollódium lemezekkel való művelet virágzása tehát már a mi időnkbe esik. És ugyancsak a mi időnkbe esik hanyatlása és a közhasználatba való végleges letűnte is. Valóban szép, részlet- és ellentétekben gazdag képeiben nem egyszer gyönyörködhet-

tünk, sőt a sokszorosító eljárásnál gyönyörködhetünk még ma is.

De a mi a kollódiumos lemezeknek közhasználatból való letűntét előidézte, az szolgáltat egyszersmind alapjául annak a rohamos és a tudományok történetében szinte páratlan fejlődésnek, melyet a fényképezés terén ma már léptenyomon tapasztalhatunk. A *Clayton* és *Attout* által 1882-ben forgalomba hozott szárazlemezek voltak tehát azok, melyek a fényképezés rohamos fejlődésében és elterjedésében az indító lökést megadták, melyek a fényképezés addig nagyon is egyoldalú tudományát kivették a nem is annyira szak-, mint inkább mesteremberek kezeiből s kiszolgáltatták magukat az amatőrök millióinak.

A napjainkban forgalomban levő szárazlemezek fényérző anyaga — egy-két kivétellel — brómezüst, mely végtelenül finom csapadék alakjában van elosztva a kötőanyagul szolgáló zselatinban és azzal emulziót alkot. Az emulziót meleg állapotban, chemiailag nem ható vörös, illetve zöld fény mellett öntik az üvegből, csillámpalából, celluloidból és zselatinból készült átlátszó alapra, melyen teljes száradása után az ismert fényérző réteget alkotja. A réteg brómezüstje a fény hatása alatt ezüst bromürre, illetve szubbromidra és brómra bomlik, szemmel észre nem vehető vegyi átalakulását erős redukáló anyagokban való fűrésztés által teszszük láthatóvá. E művelet alatt a szubbromid fekete fém-ezüstté alakul át.

Ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy a forgalomban levő sok százféle minőségű szárazlemezről kiválaszthatjuk a célunknak legmegfelelőbbet. A választás azonban épp a lemezek sokfélesége miatt nem könnyű s kivált kezdő amatőrök nagyon gyakran jönnek abba a helyzetbe, hogy nem tudják magukat elhatározni egyik vagy másik gyártmány használatára s vagy felülnek az egyes selejtes gyártmányok eget-földet ígérő reklámjainak, vagy kizárólag csak az árra néznek és azt veszik meg, a melyik legolcsóbb.

A lemezek kiválasztásánál az árnak csak harmad- vagy negyedrangú kérdésnek szabad lennie. A rendkívül olcsónak hirdetett gyártmányok rendszerint a legsilányabbak. Olcsóságuk csak látszólagos, mert az általuk elért silány eredményeket tekintve, tényleg drágábbak, mint az elsőrendű és minden tekintetben kifogástalan gyártmányok.

De a lemezek kiválasztásánál figyelembe kell venni azt is, hogy majdan milyen zsánerű fölvételekhez használjuk. Mert reprodukciós-, táj- vagy pillanatfelvételekhez más-más fajú, illetve érzékenységű lemezeket kell használni, a mint

hogy más természetűeket kell használni akkor is, ha az eredeti tárgyak helyes színskálájának visszaadására fektetjük a súlyt. — Reprodukciós-, táj- vagy arcképfölvételekhez sokkal tanácsosabb a közepes érzékenységgű + 25° W. lemezeket használni, mint a nagyon érzékenyeket. A nagyon érzékeny + 29—32° W. lemezek a mellett, hogy nagyon könnyen fátyolosodnak, szerfölött megnehezítik az exponálást is és így az eredményt a legtöbb esetben képtessé teszik. Megjegyzem még, hogy minden oly esetben, midőn akár reprodukciós-, akár táj- vagy arcképfölvételeknél az eredeti színskála lehető tökéletes visszaadására fektetjük a súlyt, színek iránt érzékenyített, vagyis orthochromás lemezeket kell választanunk.

Miután a lemezek viszonylagos érzékenységről s a különböző érzékenységgű lemezeknek az exponálás időtartamára gyakorolt befolyásáról elég részletességgel fogok még szólni, ezúttal röviden csak a legjobbaknak ismert lemezekről emlékezem meg.

A forgalomban levő közönséges szárazlemezeket a legtöbb gyár ma már oly tökéletességgel készíti, hogy igazán nehéz megállapítani, melyik jobb a másikkal. Én, közel két évtizedes gyakorlatom alatt a franciaországi Lumière-cég kék címkés lemezeit, a nagyarányú német produkciók közül Perutz, Schleussner, Herzog és az angol Edward gyártmányait találtam legjobbnak.

E kijelentésemmel azonban korántsem akarok pálcát törni a többi gyártmány fölött. Valamennyivel nem dolgoztam, nem dolgozhattam s így ítéletet sem mondhatok fölöttük. Különben is amatőrnek nem lehet célja minden gyártmányt kipróbálni, sőt saját érdekében lemezeit folyton cserélni nem is szabad, mivel jól tudjuk, hogy nemcsak minden gyártmánynak, de még ugyanazon gyártmány elütő gyári számának is más a természete. Mindegyiknek megvan a maga speciális kezelési módja, mindegyiknél vannak apró-cseprő, de a nyerendő eredményre nézve mégis lényeges befolyást gyakorló fogások, melyek el-sajátítása új tanulmányt, új gyakorlatot tesz szükségessé.

Ezért ajánlom, hogy az egyszer kiválasztott és jónak bizonyult lemez mellett tartsunk ki rendületlenül, ne üljünk föl egyik másik nagyhangú hirdetésnek s az ismert lemezt ne cserélgessük föl minden ok nélkül valamely ismeretlen lemez kedvéért.

Az imént említett lemezek tökéletesen kielégítik az amatőr minden igényét. Emulziójuk (szemcséződésük és öntésük) kifogástalan, közepes

fényerejük 25—28° W. s így a leguniverzálisabb fölvételek eszközlésére is alkalmasak.

Pillanatfölvételekre a 29° W. Perutz-, a 30° W. Windobona, a 31° W. Agfa s a rendkívüli érzékenységgű ibolyacímkés 32° W. Lumière-lemezeket ajánlom. Ezek a lehető legrövidebb $\frac{1}{1000}$, $\frac{1}{2000}$ másodpercnyi exponálás mellett is gyönyörű, részletgazdag és harmonikus képeket adnak.

Néhány év előtt nemcsak az amatőr-, de a szakfényképészek körében is nagy port vert föl az a hír, hogy a francia P. Merciernek hosszas kísérletezés után sikerült lemezeit olyképen preparálni, hogy azokra az expozíció tartama egyáltalán nincs befolyással s még 10,000-szeres túlexponáció mellett is kifogástalan lemezeket adnak.

Mercier a lemezek ezen megbecsülhetetlen sajátságát az által érte el, hogy a lemezek emulziórétegét exponálás előtt 1 : 10,000—1 : 20,000-szeres hígítású oxidált amidolfürdőben megduzzasztotta s hogy azok a legrövidebb pillanats a leghosszabb időfölvételekre egyaránt alkalmasak legyenek, codein- morfium és hánytató borkő oldatában is megfüröszté.

Az első hó.

Gencsy Gyula százados, Nagyikinda.

Az exponálás időtartama tekintetében immunis szárazlemezeket ezidőszerint «L'intensive» elnevezés alatt a francia *Jougl*-lemezgyár készíti s Magyarországon *Pejtsik* Károly és Calderoni kereskedésében 9×12-es nagyságtól kezdve kapható. A 9×12-es nagyságú lemezek doboza 2 korona 20 fillér.

Kuriózusképen a lemezeket magam is kipróbáltam s noha a kísérletezések után nem mondhatom, hogy azokra az exponálás időtartama egyáltalán nincs befolyással s hogy a hirdetett 1:10,000-szeres túlexpozíció mellett csak olyan minőségű képeket ad, mint a helyesen exponált; annyit készséggel elismerem, hogy igen sok oly jó tulajdonsággal bír, melyek egyes speciális esetekben használatát úgyszólván nélkülözhetetlenné teszik.

Az a körülmény, hogy emulziójában már előre benne van a különféle expozíciót kiegyenlítő codein, morfium, hánytató borkő és valamely oxidálást előidéző anyag, cseppet sem szolgál előnyére. Hogy mért nem, azt részletesebben a lemezek kifejlesztéséről szóló fejezetben fogom kifejteni.

(Folytatjuk.)

Azokat, kik képeiket közlés vagy bírálat végett lapunk szerkesztőségéhez beküldik, arra kérjük, hogy a legkifogástalanabb kivitelű, nem pedig elrontott, aranyfürdőben vagy előhívóban agyonnyomorgatott másolatokat juttassanak hozzánk, mert csakis kitűnő másolatokról készíthető jó klisé, már pedig a szép reprodukció valamennyink közös érdeke. Azonkívül még arra kérjük, hogy a kép hátára nevüket, pontos lakcímüket, valamint a kép címét tentával feljegyezni sziveskedjenek.

Gyermekfej.

Huszár Vilmos Budapest.

Képeinkről.

Irta: Kohlman Artúr dr.

Hazai művészek díszítik — csaknem kizárólag — lapunk mai számát. Legjava munkájukat hozzák el hozzánk ezúttal, hogy tanítani segítsenek. Mert mikor bemutatjuk e műveiket, méltatjuk erényeiket, reámutatunk hibáikra: akkor nemcsak hozzájuk, de összes bajtársainkhoz szólunk.

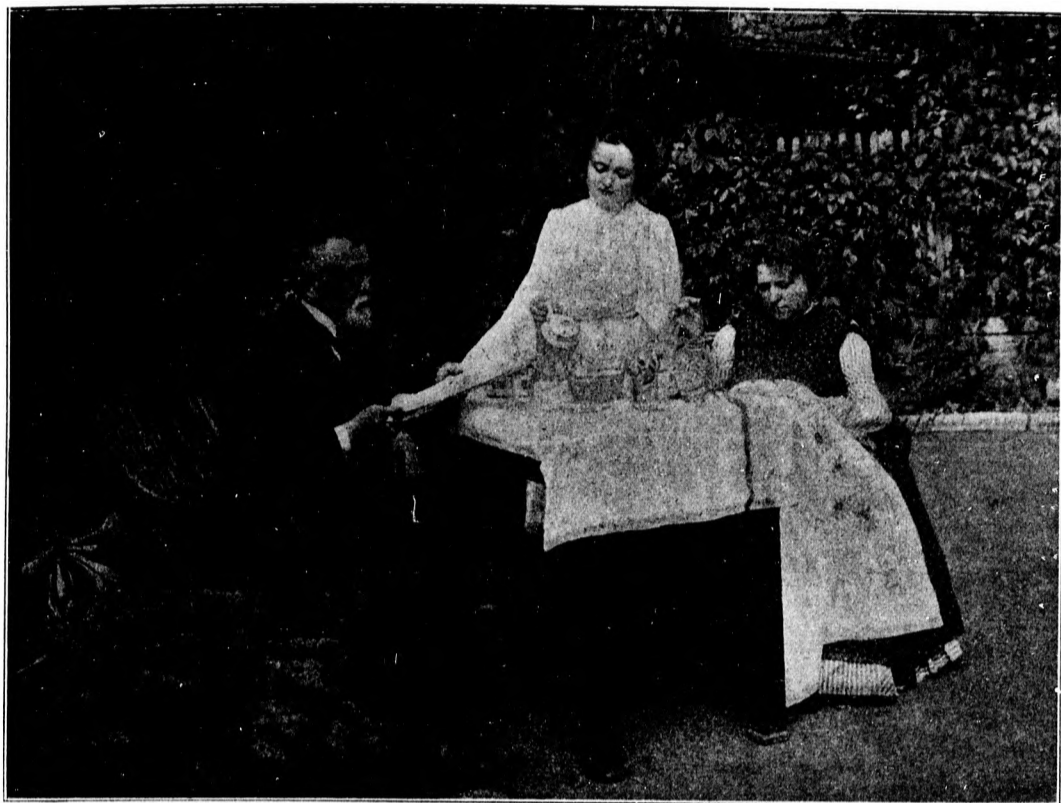
Műmellékletünk ezúttal egy új, — de külön-külön már eddig is jóhírnevű tagokból álló — «*társas-cég*» től ered. *Révész* Zoltán és *Komoróczy* Andor a szerzők. Külön-külön, eddig is sok szépet produkáltak már és közös munkájukkal is bizton megnyerik mindenkinek elismerését. Révész olvasóink már régen ismerik. Buzgó, szorgalmas illusztrátora lapunknak. Komoróczy ezúttal először lép lapunk hasábjain olvasóink elé úgy társszerzőként, mint teljesen önállóan is. Mindkét minőségben előnyösen mutatkozik be és sok szépet várhatunk még tőle.

Ez az «*Arcképtanulmány*» a maga egyszerűségével, nyugalmával, érdekesen szép világításával, modelljének kellemesen harmonikus vonásaival ragadja meg a szemlélő figyelmét. És mennél tovább nézzük, annál több értékes kvalitást fedezünk fel benne. Ámde bizonyos hibákat is, melyeket dehogy is hallgatnánk el... Az arc egyik felének kissé túlerős világítása a szobafelvételt sejteti és az egész arckép lágy karakterének rovására irandó. Az ablakokhoz — melyet talán nem ragasztottak be fehér selyempapírossal a szerzők — közel történhetett a felvétel.

És míg az arc egyik fele az elszórt fénynek hiányát árulja el, addig másik fele az átlátszó félárnyékok oly skáláját tünteti fel, melyekhez hasonlót olvasóink *MarieKundt*, berlini művésznő egyik tanulmányában láthattak nemrégiben.

Kedves és közvetlenségében bájos, de egyuttal szépen világított és elhelyezett az a kis kép is, melyet e szerzők «*Mélázás*» cím alatt juttattak el hozzánk. *Komoróczy* Andor egymagában készítette «*Castelnuovoi halász*» című képéről nagy elismeréssel nyilatkozott annak idején *Mario*, a nemzetközi kiállításról írt bírálatában. S mi legjobb akaratunk mellett sem tudunk — reácáfolni. Ismétlésekbe bocsátkozunk ugyan, de ezúttal mi is őszinte elismerésünkkel járulunk ahhoz a dicsérethez, melylyel *Mario* e kép sok jó kvalitásáért szerzőjének adózott.

Dely István nem teljesen «ujonc», de oly hosszú ideig nem jelentkezett, hogy olvasóinknak talán egyike-másika már nem is emlékezik lapunkban megjelent kitűnő képeire. «*Erdő széle*» című jól választott, felette erős érzékkel beállított, napsugaras, szép távlatú erdei részlete azonban mégis nagy haladást árul el. Fokozatosan, lépésről-lépésre, de szemmel láthatóan emelkedik s mindinkább tisztul a felfogása. Mai reprisének alkalmából — a többi bajtárs nevében is üdvözöljük.

Családi idyll.

Horváth C. Guido, Budapest.

Horváth C. Guido, régi jó ismerősünk. «Családi idyll»-je szépen kapcsolódik be az ő sajátosan csendes, nyugodt, hangulatai közé. Mint zsáner e képnek kiválóan jó tulajdonsága az a természetes közvetlenség, mely e kerti idyllben nyilvánul. Semmi póz, semmi fényképezési tudat, semmi affektált kifejezés az arcokban, minden egyesnek helyes és igaz elfoglaltsága pedig jeles megfigyelő képességre engednek következtetni. A tájképhanulatok mestere ezuttal sikeresen birkózott meg egy «figurális hangulattal».

Steiner Rezső, Huszár Vilmos és Fehér Imre mai unjaink.

Steiner Rezső kalváriája felette hangulatos tájkép. A leáldozó nap utolsó sugaraival megaranyozott sötét felhők borította égbolt, a melyről a kápolna keresztjei sötétben válnak le, a fekete előtérből kiemelkedő néhány szál csupasz fa oiy hangulatosan *elhagyottá* teszik e képet, hogy szinte sajnálunk tőle megválni. És egyttal a *nap elleni* jól kiexponált felvételeknek mintájául is szolgálhat.

Huszár Vilmos nemcsak bár ifjú, de *kiváló tehetségű és nagy jövőjű festőművész*, hanem egyttal igen jeles amatőr fényképező is. Miként a pikturában, úgy a fényképezésben is előszeretettel foglalkozik az arcképezéssel. «Gyermekfeje», melylyel először mutatkozik be olvasóinknak, a beállítás artisztikus és a világítás egységes voltával hat, míg az árnyékolás érdekes volta ez utóbbiból folyik. E kép eredetije «Luna» papirosra készült és akik ez artisztikus hatásokra felette alkalmas, *mindkét oldalán is másolható* papirossal már dolgoztak, legott reáismernek harántcsikos strukturájára.

Fehér Imre a Balaton szépségeit, a haragos eget és a hullámzó vizet, a szabad természet hangulatát tárja elénk lapunk hasábjain első ízben megjelenő képével. És nem avatatlanul, és bár ez más számlára tartozik, e helyütt is megemlékezünk arról, hogy e kis hangulatos balatoni tájkép szerzője lapunknak egyik legszorgalmasabb fordító-munkatársa. Ezért külön is elismerés illeti.

Gencsy Gyula lapunknak legszorgalmasabb, de egyttal — legjobb munkatársainak is egyike. Bámulatos a fejlődése, sokoldalúsága. A tájképekben pedig mindinkább

a hangulatok finom megérzése jellemzi. Így «Az első hó» című legutóbbi is, melynek puha, leheletszerű árnyékok megszakította hóleple, a kép sarkában levő ház, előtte a néhány zuzmarás fa és az egésznek tiszta, de télies távlata, levegője, finom téli tájképet adnak.

Gámán Dezső is egyike leglelkesebb és legtehetségesebb illusztrátorainknak, akinek már sok szép és felette művészi képét közöltük már eddig is. Csupán csak ezekhez csatlakozik mostani szép állatfelvétele, melyet oly megfelelő miliőben eszközölt, hogy az eleven élettől lüktet és egyttal hangulatos is.

Robert Demachy, a franciák egyik legnagyobb mestere. A már eddig is bemutatott képsorozat, de főleg egyik előző Rembrandt-tanulmánya és e mostani képe is, erős és bizarr beállítási módjával, felfogásával, mintegy kiemeli a mestert a franciák általános subtilitása alól és az erőteljesebb amerikaiak hatása alá helyezi. Az arca helyezi a fősúlyt, azt is sötétén tartja, csak kis fényeket emel ki. Ruha, haj, háttér, mind csak sejtethető. De annál több a kifejezés a szemekben, ajkakban, fejtartásban és az elrendezésben.

Kohlman Artúr dr. «Falusi idyll»-je zárja be a «maiak» sorát.

Klisék. A lapunkban kiadott képeknek művészi reprodukcióiról tanuskodó kliséit az előállítási ár feléért örökáron eladjuk, vagy mérsékelt kölcsöndíj fizetése esetén más lapoknak kölcsönbe is adjuk. E klisékről készíthető mindennemű reprodukcióknak nyomtattatását is elvállalja «Az Amatőr» kiadóhivala.

Mélázás.

Révész Zoltán és Komoróczy Andor, Budapest

Fényképezési eljárások.

Platinképek gyenge negativokról. Gyenge lemezeinkről sokkal jobb platinképeket készíthetünk, ha az előhívóhoz egy kevés ammoniumbichromatot adunk. Állítsuk elő a következő oldatot:

15 gr. ammoniumbichromat feloldandó
300 kcm. vízben.

A képet nagyon erősen másoljuk és a következő keverékben hívjuk elő:

30 gr. telített káliumoxalat-oldathoz adjunk
20—60 cseppet a fenti oldatból. A képet azután közönséges savfürdőben rögzítjük.

Sárga és zöld brómképek előállítása. A képeket a következő fürdőben halványítjuk:

50 kcm. 8°/_o-os vörös vérlúgsó-oldathoz öntsünk
50 kcm. 8°/_o-os ólomnitrát-oldatot.

Kellő halványítás után 1°/_o-os bichromat-oldatban áztatjuk rövid ideig, hol a kép megsárgul. Innen egy 1/2°/_o-os kén-savoldatba kerül, hol a kép fehér részei teljesen kifejlődnek, miközben kevés chromólm ólomsavvá változik. Ha a másik oldat helyett ammoniakkal és jódkáliummal semlegesített bichromat-oldatot is használunk, akkor egy eddig el nem ért rendkívül intenzív *sárga fényt* kapunk. Ha a közönséges bichromat-oldatot vegyítjük 1/2°/_o-os vaschlorid-dal, akkor szép *zöldeskék* színt nyerünk. *Narancssárga* tónust úgy érünk el, hogy a bichromat-oldathoz rézchloridot adunk.

Enteriőrök. Táj-, zsáner-, arcképeknél a szerző mindig saját

egyéniségére van utalva, miért is ez műfajokban nyílik az egyének leginkább alkalmi tudását, ízlését továbbá választékosságát ragyogtatni; itt teljesen elegendő egy hangulatot vagy egy jellemző arckifejezést a lemezre vetni. Az enteriőrnél ezzel szemben már némileg korlátozva van a fényíró. Itt már nem elegendő egy hangulat vagy mozzanat. Mindennek dacára egy temperamentumos fotografusnak nagyon tág érvényesülési teret nyit és igazán művészi dolgokat lehet e téren is elérni. Azoknak, kik technikailag eléggé fejlettek, a vázlat harmonikus megalkotása az enteriőrnél sem okoz nagyobb nehézséget, mint a művészi fényképezés bármely más ága. A kép lényegesebb részét nagyon érdekesen lehet kiemelni az által, hogy éleségével kiválik a detailokból vagy pedig a tényezők helyes elrendezése által. A főszínek és konturok — mondhatnók: széles ecsetű festése sohasem ad zavartalan és művészi képet.

Nagy méretű képeket ne ragasszuk fel. Egy angol folyóirat ajánlja, hogy a nagyobb méretű képeket ne ragasszuk fel, hanem feszítsük keretre. Ez oly mó-

don történik, hogy a kép hátlapját egész felületén benedvesítjük és vékony léckeretre ragasztjuk, ha a ragasztás megszáradt, látni fogjuk, hogy a kép úgy megfeszül, mint a dobnak a hártájja. Ez az eljárás azért nagyon előnyös, mert eddig vastag kartont vagy deszkát használtak célra; ezek pedig jelentékeny súlyt kölcsönöztek a képnek, a mi kiállításokra, versenyre stb.-re való szállításnál igen kényelmetlen volt.

Réz-színezés. Igen szép tónusokat érhetünk el a következő oldattal:

500 kcm. víz (desztillált)
50 gr. neutrális káliumcitrát
75 kcm. 10°/_o-os rézsulfát-oldat
60 kcm. 10°/_o-os vörös vérlúgsó-oldat
5 gr. urannitrát.

Az alaptónus legelőször barna, majd további behatás után vörösesbe megy át. A fixálást követő alapos kimosás akadályozza csak meg foitok keletkezését.

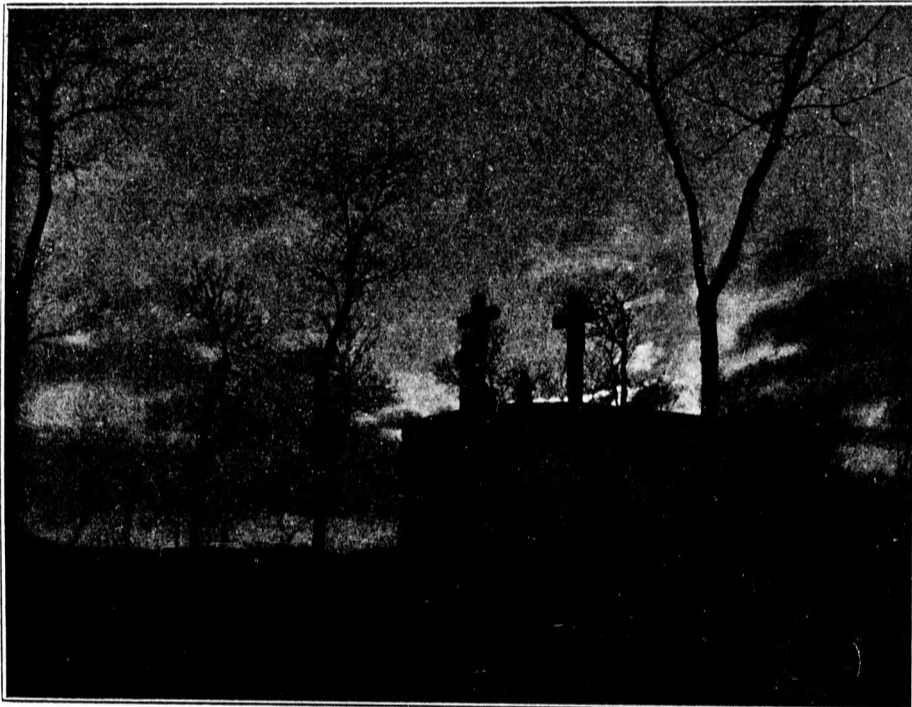
Régi papírok felhasználása. Ismeretes dolog, hogy a celloidin és aristopapírok nagyon csekély tartóssággal bírnak. Gyakran hallani azonban, hogy 1—2 éves papír a tonfixálóban nagyon jól színeződött. De evvel még nincs bebizonyítva, hogy a régi papíros — legalább a szakembernek — célszerűen feldolgozható. Hogy valamely gyártmány tartósságáról fogalmunk legyen, járjunk el a következőképen.

Az illető papírból tegyünk 3—4 másolatot félre s csak 3—5 hónap múlva vegyük elő; ugyanakkor egészen olyan, de még friss állapotban levő papírra másoljunk képeket és egy tonfixálóban színezzük mindkét idő-

beli másolatainkat. Látni fogjuk: 1. hogy a régi papírok elkülönített színezőben sokkal lassabban színeződnek, de tonfixálóban nem oly nagy a különbség, 2. a régi képek igen homályosak, 3. az árnyékrészletek nem mélyek és 4. a képek hamar megsárgulnak. Ezért nem lehet eléggé hangoztatni, hogy a *celloidin és aristopapírokat mindig friss állapotban aolgozzuk fel.*

Az exponálás rövidítése az enteriőröknél.

J. Clute az olyan gyengén megvilágított belső helyiségek-nél, hol az egyes tárgyakat a homályos üvegen beállítani nem lehet, a következő eljárást ajánlja. Legelőször exponálunk F:32 nyílással 5 percig, azután megnagyítva a nyílást F:16-ra 3 percig, végül F:8 nyílással még 2 percig. Ily módon mintegy 40 percet nyerünk, mert megtartva az F:32 nyílást 49 percig kellett volna exponálni. Az ily módon felvett negativek eléggé élesek és a mellett bizonyos kellemes légysággal bírnak. Ez eljárást nagyon jó eredménnyel lehet reprodukcióknál is alkalmazni.

Kálvária.

Steiner Rezső, Budapest.

Rosszul exponált lemezek renoválása. E feladat mind a mai napig megoldatlan. A fátyolt ugyan még el lehetne oszlatni, de arról, hogy az emulziót kielégítő tulajdonságokkal újjá alkossuk, szó sem lehet. Ez érvényes az utóbbi eljárásra is. Oldjunk fel:

1000 kcm. forró vízben
45 gr. brómkálit és
5 gr. jódkálit.

Ezen oldathoz hozzáadunk:

100 gr. sósavat és
45 gr. káliumbichromatot.

Ebben 10 percig maradjon a lemez, végre mossuk mindaddig, míg a sárga chrómszín el nem tűnik. *Mindezt egy német lapban olvassuk. Hát akkor mire való volt egy oly recepte közlése, melyről már jóleleve kijelenti, hogy célra úgy sem vezet? Ezt igazán csak a németek tudják megérteni.*

Koncentrált előhívó hozzáadása az előhívás tartama alatt. Elgyengült előhívót úgy pótoljunk, hogy a lemezt kivéve, a koncentrált oldatot öntsük a tál egyik sarkába és gyors keveréssel vegyítsük össze. Ha a lemezt egyes helyeken éri a koncentrált oldat, akkor felhőszerű foltok keletkeznek.

Uj permetező-cső. Az erős vízszugár gyakran megsérti a lemez emulziójának a szélét, miért is nagyon kívánatos lenne egy oly eszköz, mely a hátrányt megszüntetné. Kössük be a csap végét egy kis darab flanellal és az így készült zacskó fenekére tegyünk egy kis vattát. Látni fogjuk, hogy a víz egész csendesen folyik ki, sőt a vatta a netaláni piszkos anyagoktól is megtisztítja.

Előhívó a Jahr lemezekhez. Richard Jahr, a már nálunk is előnyösen ismert drezdai cég lemezeihez a következő pyro fejlesztőt ajánlja:

Koncentrált pyro-oldat:

500 kcm. vízben feloldunk
12 g. kaliummetabisulfitot és
50 g. pyrogallolt.

I. Konc. pyro-oldat 120—160 kcm.
1 liter víz

II. Szénsavas nátron 80 g.
Kénsavas nátron 120 g.
1 liter víz.

Használathoz egyenlő mennyiséget veszünk I.-ből és II.-ből.

Finomabb árnyalatú brómezüst képek. Előhívás előtt áztassuk a másolatot gyenge káliumbichromatos oldatban. Az ezt követő fejlesztés ugyanolyan, mint a rendes körülmények között. Különösen kemény negativekről lehet ily módon nagyon szép másolatot készíteni.

Amidol brómpapírokhoz.

500 kcm. 10%-os nátriumsulfátban feloldunk
5 gr. amidolt és ehhez hozzáadunk
2 kcm. brómkálit.

Ezen oldat különösen gyorsmásoló papírokhoz alkalmas és legjobban akkor hat, ha közvetlenül a használat előtt állítjuk össze.

Előhívó túlmásolt aristo-képekhez. Elkészítjük a következő két oldatot:

I. 500 kcm. vízben feloldunk
100 gr. ecetsavas nátront.

II. 400 kcm. vízben feloldunk
20 gr. breznkatechint.

Ha a kép annyira elsötétült, hogy a részletek sehogy sem, vagy csak nagyon kevésbé vehetők ki, akkor a két oldatot a következő arányban vegyítjük:

I-ből veszünk 100 kcm.-t

II-ből veszünk 10 «

és ehhez hozzáadunk 80 « vizet.

Itten addig marad, míg a kellő hatást el nem érte. Alapos mosás után közönséges aranyfürdőben színezzük.

Egyenlőtlenül exponált felvételek kijavítása.

Sok esetben van szükség oly eszközre (Verzögerungspinsel), melynek segítségével a lemez egyes helyeit az előhívás tartama alatt brómkálival ki lehetne javítani. Egy német szaklap a következő eljárást ajánlja: töltsünk meg egy 1 cm. átmérőjű üvegcsövet brómkáliummal oly módon, hogy a cső alsó nyílását egy kis vatta-foltal elzárjuk. A le-

mezt az előhívóból kivesszük és a megfelelő részeket a brómkálival itatott vattát végighúzzuk.

Gumminyomatokról. A gumminyomatoknál a használatos alappapírt a negatív jellege és az elérendő hatás szempontjából kell megválasztani. Kezdeknek legjobb a nyers, de nem túlságosan érdes rajzpapír. Legtöbb papíron a két oldal nagyon különböző; a durvább oldalt minden esetre jobb használni, mert arra könnyebb a festék felvitele.

Réznyomatszerű Lenta és egyéb chlór-brómezüstképek fixálása. Ha az előhívóban a kép már elérte a kívánt tónust, akkor a következő oldatban rögzítendő:

I. 1000 kcm. vízben feloldandó
250 gr. nátriumthiosulfát

II. 200 kcm. vízben oldjunk fel
5 gr. acetonsulfitot (Bayer-félét)
10 gr. kálitimsót.

A kettőt összeöntjük és megszűrve használjuk.

Erdő széle.

Dely István, Baja

A támpont magasságáról tájképeknél. F. Loeschert idevágó művében a következőket mondja: A gép támpontjának magassága is nagy befolyással bír a fölvételekre. Mennél magasabban áll a készülék, annál közelebb lesz a képen a terep a horizonthoz és annál kisebbnek, mintegy összepréseltnek mutatkoznak a földön levő dolgok. Ha pedig a készülék kelleténél mélyebben áll, akkor a kép elveszíti mélységét, áttekinthetőségét. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy legjobb a készüléket a szemmagasságnál valamivel magasabba beállítani.

Levelezőlapok házi előállítás. C. Vevers levelezőlapok otthoni preparálására a következő utasítást adja: állítsuk elő a következő oldatot:

- 1 gr. puha zselatin
- 9 « ammoniumchlorid
- 3 « szóda
- 18 « bórax
- 9 « natriumphosphat feloldandó
- 450 « dest. vízben.

Ehhez hozzá kell adni 9 csepp 5%-os kaliumbichromat-oldatot. A zselatint 250 ccm. hideg vízben puhítjuk, majd melegben teljesen feloldjuk. A többi vegyszert egyenként oldjuk fel és öntjük a zselatin oldathoz; alapos szűrés után adjuk csak hozzá a bichromatoldatot. Mennél több zselatint tartalmaz a réteg, annál fényesebb lesz a preparált levelezőlap. Az ily módon készült lapra másolt képek szép barnás tónusokat adnak. Ha több foszphatot és kevesebb boraxot alkalmazunk akkor fekete, megfordítva pedig sepia színű tónusokat kapunk. A bevonásra teveszőr-ecsetet a legalkalmasabb. Szárítás után a következő oldatban érzékenyítünk:

- 24 gr. ezüstnitrát
- és 24 « ólomnitrát feloldandó
- 370 « vízben.

Az ezüstnek nem szabad savként hatnia; ellenkező esetben tegyük néhány csepp ammoniákkal alkálissá. E keverékkel kétszer kell bevonni a lapokat. A képeket erősen túl kell

másolni, azután 3—4 percre 3%-os konyhasó-oldatba kell tenni, végül a következő oldatban rögzíteni:

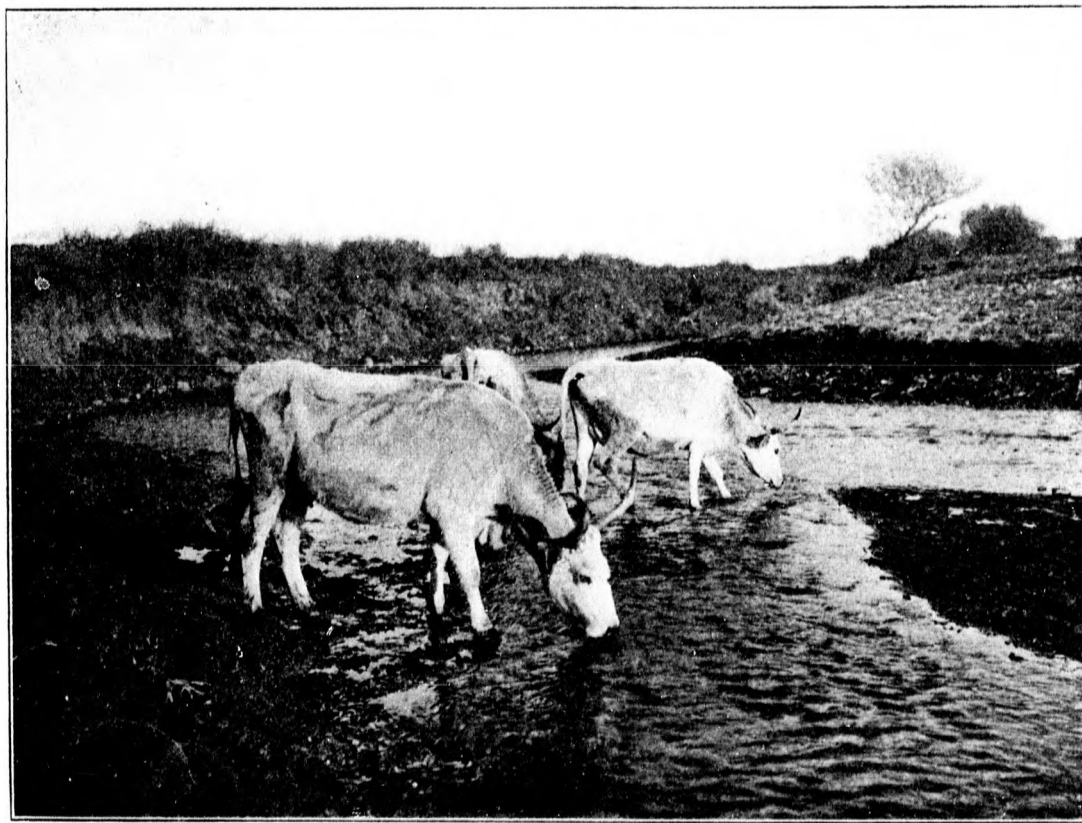
- 90 gr. fixirnátron és
- 15 « konyhasó
- 600 « víz.

Gyenge fényképek reprodukálása. Ez eljárás azonos a rendes reprodukcióval és csak annyiban különbözik attól, hogy egy felvétel helyett kettőt eszközölünk oly módon, hogy az első kevésbé, a második pedig túl legyen exponálva (Pl. 2 és 5 mp.). A két negatívot egymásra helyezzük olyképen, hogy az egyiknek az emulziós oldala a másik üveglapjával érintkezzék és így mindkettőt egy papírra másoljuk. — Nem csak itten, hanem valamennyi reprodukciónál nagy szerepet játszik a papíros felülete. Legjobb mindig síma, sőt fényes papírt használni, mert fénytelen vagy pláne érdes papíron éles képet nem lehet előállítani. Húzzuk fel a másolatot ferrotyp vagy viasszal bedörzsölt üveglemezre. Ez által a kép, még ha nem zselatin tartalmú is, némi fényre tesz szert. A megvilágításkor ne közvetlen, hanem rézsútosan jövő fényt alkalmazzunk. Mesterséges fényforrás használatakor pedig két egyforma világítótestet egyenlő távolságban a képtől használjunk azért, hogy a reprodukálandó kép mindkét fele egyenlően legyen megvilágítva.

Szinező fürdő sulfokarbamid. Chlórezüst-zselatin kimásolópapírok részére az angol Photography a következő tonfixálót ajánlja:

- 100 ccm. vízben feloldandó
- 4 gr. sulfokarbamid.

Ez oldat minden 6 ccm.-jéhez adjunk folytonos keverés közben 27 ccm. 1%-os arany chloridot. Mindezt keverjük addig, míg semmi üledék nem marad. Ehhez adjunk 7 ccm. 1%-os citromsavat, majd 25 ccm. 10%-os konyhasó-oldatot. Az egészet hígítsuk föl 1000 ccm. vízzel. Ez a tonfixáló nagyon kiadós és nagyon szép tónusokat eredményez, a kettős színeződést teljesen kizárja, végre a lágyabb árnyékrészleteket nem támadja meg.

Tehenek a folyó partján.

Gámán Dezső, Kolozsvár.

A permangánsavas káli mint gyengítő.

100 ccm. vízben feloldunk 2 gr. permangánsavas kálit. Ez oldatot megsűrjűk és belétezzük a lemezt; a lemez itten megbarnul. Mennél tovább marad benne, annál erősebb lesz a hatás. Ezután jól leöblítjük és fixáló oldatba tesszük. Hatása általában hasonló az ammoniumpersulfatéhoz.

Negativek erősítése. A negatívot először a következő oldatban halványítjuk:

- 30 gr. réz-sulfat
- 30 « brómkáli
- 1 « natriumsulfit
- 6 kcm. konc. kénsav
- 600 « dest. víz.

Innen a következő oldatba kerül:

- 1 gr. natriumsulfit
- 3 ccm. konc. kénsav
- 600 « víz.

Az ezt követő 3 pernyi mosás után oly oldatban ezüstözzük, mely áll:

- 6 gr. ezüstnitrát
- 4 « konc. salétromsav és
- 300 % vízből.

Itt addig marad a negatív, míg teljesen el nem sötétedik; végül ismét alaposan kimossuk.

Színezés pastellíróval. Az angol «Bromide Monthly» című folyóirat a pasztellszínezésre vonatkozólag a következőket ajánlja: Válasszunk nyugodt színeket, mert a rikítók könnyen kellemetlenné válnak durvaságuk által. Legelőször szürkét vegyünk és csak azután kezdjünk a melegebb színekkel. Mikor már minden szín a helyén van, csak akkor dörzsöljük szét mindegyiket. Azon helyeket, melyek a színből valamit veszítettek, utólag kijavíthatjuk.

Celoidinpapírok lilára színezése. Másoljuk a képet igen erőse és áztassuk addig bármilyen aranyfürdőben, míg kékeszürke nem lesz. Ezután 1 óráig öblítsük és tegyük 2%-os higanychlorid oldatba. Itt a képek azonnal mély, bársonyszerű lila tónust vesznek föl. Utána legalább egy félóráig kell mosni a képet.

Uránszínező platinképekhez. F. Payne a platinnyomatokhoz a következő, az uránfürdőt³ összeállítását ajánlja: Előállítunk 10%-os uránnitrát, 10%-os vörös vérlúgsó és 10%-os natriumsulfit oldatot. Mind a háromból egy-egy kcm.-t öntünk egybe és hozzáadva 3 kcm. jég-ecetet, az egészet feloldjuk 94 kcm. vízben. A natriumot nem szabad kihagyni, mert a színezés lassabban megy végbe és az eredmények bizonytalanok.

Kárminvörös képek. Az ily képek előállítása felette egyszerű: meleg vízben feloldunk valami könnyű ragasztószert és addig keverünk bele karminpórt, míg az a kívánt színt el nem érte. E pépet egy műslendarabon keresztülpréseljük és bevonjuk vele az illető papírt. Ha megszárad, akkor egy 30%-os kettedchromsavas oldatban áztatjuk és sötétben megszáritjuk. Az így preparált papírra néhány percig árnyékban másoljuk a negatívot; másolás után egyszerűen tiszta vízben kiöblítjük.

Brómezüst másolatok mélységének fokozása. Állítsuk össze a következő oldatot:

- 10 kcm. terpentínolaj,
- 10 « lavendulaolaj,
- 10 « finom viasz.

Mindezt addig keverjük meleg vízben, míg a viasz teljesen fel nem oldódott. Azután rázzuk fel és jól eldugaszolva tegyük félre. Használatkor kis flanelldarab segítségével vonjuk be vele a képet.

Uj árjegyzék. A berlini *Neue Photographische Gesellschaft A.-G.* in Steglitz megküldötte új árjegyzékét. Megemlítendő a cég kitűnő papírjain kívül a Hemera-Packung pigmentlapok számára. Az egyes és hármashoz használatos ipari termékek, a Röntgen-papír. Minden cikkhez kimerítő használati utasítást mellékel a gyár, ami a pontos feldolgozást nagy mértékben elősegíti.

Uj könyv. Paul Ed. *Liesegang.* A *platinnyomás* c. könyvének 13. kiadását bocsátotta sajtó alá (24 közönséges és 1 pigmentképpel). Függelékül csatolja az *Ozotypia*, *Carbon*, *Velour* és az ezekhez hasonló eljárásokat. A könyv lényeges változásokkal jelent meg. *Liesegang* előszava elmaradt s e helyett a szöveg jelentékenyen bővült. A photométer használatánál megemlíti, hogy legjobban *Romain Talbot* műszere felel meg és hogy a *Fernande* félt már nem gyártják. Ára 3 Mk.

Oscar Simon Tetranar-ja. A drezdai *O. Simon*, *Werkstette für Präcisionsoptik* cég kipróbálás, illetve megvizsgálás céljából átadott árukról a müncheni *Lehr- und Versuchanstalt* a következő ismertetést adta közre:

- A Tetranar 1 : 6 Nr. 2 F = 180 mm.
- Aequivalens gyújtótávolság = 180 mm.
- A képkör végtelenre beáll. = 285 mm.
- A látszóg teljes nyílással = 62°
- A « köz. diafragmával = 66·5°
- A « legkisebb diafragm. = 70°

Sztereoszóp-klappkamarák. A Sztereoszóp-fényképezés eredeti tulajdonsága, hogy plasztikusan adja vissza a képet. Csodálatos, hogy ez értékes tulajdonsága dacára sincs még eléggé elterjedve. A kamara-ipar az

A Balaton. Fehér Imre, Budapest.

utolsó évtizedben óriási lépést haladt; az összehajtható sztereoszkóp-készülékeket nemcsak elsőrendű tökéletes szerkezettel, hanem könnyen kezelhetőre és csekély súlylyal állítják elő. — A képformára vonatkozólag eddig az a téves hit volt elterjedve, hogy annak okvetlen négyzetalakúnak kell lennie *Bergling* dönti meg e téves hitet «*Stereoskopie für Amateurphotographen*» című művében a következő méreteket ajánlva:

68 : 90 mm.
90 : 138 mm. és
120 : 160 mm.

Steinheil a kitűnő müncheni optikai cég nemrégiben hozta forgalomba *Alto-Stereo-Quart*-ját, melynek nagysága: 9×12 . *Steinheil* ugyanis észrevette az oblongum-forma előnyét a négyzet forma fölött, a mennyiben ez sokkal plasztikusabban tünteti fel a részleteket. Az első modern sztereoszkóp-klappkamarát a berlini Goerz cég hozta forgalomba; kamarák szerkezete egyébként teljesen azonos a Goerz-Anschütz-féle redőnyzárás kamarák szerkezetével.

Pillanatképekről. A legújabban gyártott kézi gépek külseje nem árulja el a fényképezési kamerát, mert legtöbbször olyan az alakja, mint valami kis kizsitáskáé. Azokat a gépeket, melyek főleg pillanatképek eszközlésére szolgálnak, detektív gépeknek hívják s ez elnevezés olyan gépet jelent, melyet a felvételi áldozat a felvétel pillanatában észre sem vesz. Vannak gomblyukban hordható, sétbabothe rejtett, kalapra erősített és számtalan más hasonló készülékek; olyanok is léteznek, melyekkel látszólag előre fordúlva jobbról vagy balról lehet képet felvenni. Ismeretes sok jó fogás arra, mikép vegyünk fel állványos készülékekkel sikerült pillanatképet. Pl. egy mozgalmas utcarészletet akarunk felvenni; állítsuk be élesre a homályosüveget az ellenkező irányba, alkalmas pillanatban hirtelen fordítsuk vissza a gépet és eszközöljük a felvételt. Máskor a tengerparton vagyunk. Állítsuk be felvételre a gépet és heveredjünk le egy könyvvel a homokba, de csak oly messzire a géptől, hogy a gummiabdát kezünkben tarthassuk. Hogy hány érdekes jelenetet vethetünk így a lemezre, azt magyarázni fölösleges. Legtöbbször persze szabadkézből történnek a felvételek és utazásokon mindig van alkalom valami jó tyust, vagy egy érdekes, a népeletet jellemző jelenetet megörökíteni. Az ilyen képek annál jobban sikerülnek, mennél kevésbbé tudtak a felvett személyek arról, hogy őket lefotografálták. Sokan visszafojtva figyelnek a keresőre és oly megkönnyebbülten lélegzenek föl, mintha nem a zár rúgóját, hanem lelküket oldotta volna fel valami lidércnyomástól; ez nagy hiba, mert ezzel gyanakvó alaknak árulja el magát az illető.

Természetesen nagy gyakorlat kell ahhoz, hogy az ember teljesen észrevétlenül manipuláljon, de megéri a fáradságot, hiszen: labor omnia vincit!

Kongresszus. A VI. chemiai kongresszus 1906-ban Rómában fog összegyűlni és felkarolja a photochémiát, valamint a photographiát is.

Kiállítások. A wiesbadeni képzőművészeti társulat vándorkiállítást rendez hat önálló osztállyal. A kiállítás célja az, hogy fényképek és reprodukciók segítségével bemutassa az eddigi temetők és síremlékek műtörténeti fejlődését és példát nyújtson modern alkotásokra.

A berlini 1906. évi nemzetközi kiállítás védnökségét Frigyes Adolf mecklenburgi herceg vállalta el. A rendezőbizottságban a német fotoélet oly kitűnőségei foglalnak helyet, mint M. *Kiesling* százados, a «*Sonne*» című amatőr-folyóirat szerkesztője, Dr. *Brandt*, *Hauchecorne*, Paul *Hanneke*, a Photogr. Mitteilungen szerkesztője, Photogr. Mitteilungen kiadója, Ludwig *Bab* és Gustav *Schmidt*.

Néhány szó a találmányokról. Mindig található olyan úriemberek, kik sokszor találnak alkalmat, hogy kontármunkáikkal a közönség nyakába varrják magukat. Nem lehet eléggé óvakodni azon dolgoktól, melyek a tudomány képmutató neve alatt, de legtöbbszörre üzleti érdekhajhászból kerülnek forgalomba. Legtöbbször nagyhangú hirdetésekkel vonja a közönség figyelmét magára; sőt manapság sokan nem ártallják magukat olyan készülékek feltalálójának kiadni, melyeket nem csak hogy nem az illetők állítottak össze, hanem a legkisebb változást, javítást sem eszközölték rajta. Ezért hallgassunk a német jó mondására: «Augen öffnen, Börse schliessen!»

Ipari hír. Új árjegyzéket adott ki Photo Neuheiten cím alatt a *Photo-Abteilung der Act. Ges. Fritzsche Lipsceben*. Nevezetesebbek a következő cikkek: *vidil-keret*, *vidil-karton*, *Rembrandt-album*, *kaucsuk-szalag diapozitívekhez* stb. Tudvalevőleg e cég gyártja Zeiss számára az új lapofilm-napfénycsomagokat. Érdeklődőknek szívesen küld a gyár bérmentve árjegyzéket, ha lapunkra hivatkoznak.

Németország lemez és fotopapír be- és kivitele. Mint a Phot. Industrie írja, az 1905. év első felében a lemez kivitel 4485 duplumcentum volt. Ebből Ausztria-Magyarországra 1690, Oroszországra 361 dc. jutott. Bevitele 408 dc. volt, melyből Franciaországra 109, Angliára pedig 247 dc. jutott. A papirkivitel 10881 dc.-re rúgott; ebből Belgiumra 1223, Dániára 117, Franciaországra 647, Angliára 4162, Itáliára 479, Hollandiára 132, Magyarország-Ausztriára 742, Oroszországra 429, Svédországra 111, Svájcra 207, Japánra 81, az Északamerikai Egyesült-Államokra 2101 dc. jutott. Bevitel volt 1658 dc., melyhez Belgium 77, Franciaország 1185, Anglia 117, Magyarország-Ausztria- 125 és Svájc 110 duplumcentummal járult.

A vetítésről. E hasznos, kellemes és mindenképen érdekes válfaja a fényképezési szórakozásoknak, nálunk csak igen későn terjedt el. Eddig csak némely főiskola volt képes magának a sok költséggel járó projekciós készüléket beszerezni, manapság azonban, — mivel gépek is elég mérsékelt áron kaphatók, — több társaság, egyesület, sőt magánosok is könnyen megvásárolhatják. Kitűnő ily készülékeket állít elő a drezdai *Müller und Wetzig* cég. Érdeklődőknek készséggel küld árjegyzéket.

Szembetegeknek. Azok, akiknek szembajuk van, *sohse menjenek a sötétkamrából egyenesen a napfényre*, mert ez a szemnek rendkívül árt. Ez ellen úgy lehet védekezni, hogy *színes szemüveggel* hagyjuk el a sötétkamrát.

Anglia amatőrjei. A «Daily Mail» legutóbbi becslése szerint mintegy 4 millió amatőr van Nagy-Britanniában, más szóval, *minden tizedik angol amatőr*. Ezt egyrészt azon körülmény segíti elő, hogy *e sport egyik évszakhoz sincs kötve*, mint például a football, tennis, úszás, evezés, a cricket stb.; másrészt az, hogy *nem csak az exclusiv osztály foglalkozhatik vele*. Németország sincs ettől nagyon messze, mert már ott is 3 millió amatőr van.

A fényképezés Amerikában. A német amatőrök leginkább a pigment és gumminyomással érik el a művészi hatásokat, míg az amerikaiak eredeti platinyomással, mely lyel rendkívül lágy és gyöngéd tónus érhető el. E mellett nagyon izlésesen ragasztják fel és keretezik be képeiket. A kartonok és keretek színe a kép színével megegyezik és leginkább a szürke és szépiá közt váltakozik. Síma, zárkóztott és nyugodt dolgot igyekeznek előállítani és abban is igen elűtnek a németektől, hogy a teljes fehérét sohse alkalmazzák képeiken.

Képkerek. Izléses, művészi képkereket készít: **Schneider Ferenc** képkerepező, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 7. (I. hirdetés.)

Olvasóink köréből.

A hazai ipar.

«A Rigler József Ede részvény-társ.-tól kaptam egy értesítést, melyben tudatják, hogy szárazlemezgyár-osztályt létesítettek és hozzá teszik, hogy ők «szárazlemezeknek egyedüli gyártói hazánkban». Nagyon örültem e közleménynek, mert azt hittem, hogy e nálunk új iparcikkkel megint egy lépést tettünk arra, hogy a külföldtől magunkat emancipáljuk. A közleményhez csatolt árjegyzék azonban nagyon lehangolt. Felkerestem ugyanis az én kis Görz gépemhez való $6\frac{1}{2} \times 9$ lemezeket és láttam hogy tucatja 1 kor. 50 f. Eddig Lumière-lemezt használtam, tudvalevőleg a kontinens egyik legjobb, rég kipróbált lemeze. A Lumière-lemez (extra rapid) ára, dacára a nagy vám- és szállítási költségeknek csak 1 kor. 35 f. tucatonként. A hazafiság kiváló magasztos dolog és a jó hazafi sok áldozatot hoz a hazafiságnak, képes még az adóját is az ex-lexben meg nem fizetni, de oly hazafit, aki egy jó, kipróbált olcsóbb árút ott hagyjon és helyette még ki nem próbált drágább árút vásároljon, oly hazafit a Rigler urak bajosan fognak találni.

Horváth C. Guido.

Igen tisztelt szerkesztőség!

Bocsássanak meg, hogy pártfogásukért kopogtatok be Önökhöz, azonban kényszerítve vagyok erre, mert úgy látszik, személyem csekély ahhoz, hogy az ügyet magamra nézve kedvezően elintézzem.

Arról van szó, hogy Szalai és Bárczai budapesti cégtől még a múlt hó közepén egy fényképező gépet rendeltem (árjegyzék szerint Wizard IV. sz. 150 kor.), mely teljes felszereléssel együtt 180—200 koronába került. A gép 30 korona utánvétellel meg is jött, azonban a lencsének öntési hibája volt, a pillanatzárral pedig már a második próbafelvételnél megtagadta a szolgálatot! A gépet ily módon vissza is küldöttem kicserélés végett, a mihez, azt hiszem, jogom is van, mert rossz, használhatatlan gépért fizetni csak nem fogok! A visszaküldésnek is pár nap múlva egy hónapja lesz s bár azóta többször reklamáltam, a cég a «fület» sem mozgatta meg egy kétsoros levelén kívül, melyben értesít, hogy a gépet kijavítás után vissza fogja küldeni. Most már azt óhajtanám tudni, — ha lenne kegyes az igen tisztelt szerkesztőség velem tudatni — hogy jogom van-e pénzemért teljesen kifogástalanul működő és használható gépet követelnem, vagy kényszeríthetnek-e a javított gép elfogadására? Azonkívül, ha új géphez jogom van, szabad-e a cégnek oly soká váratkoztatni engem, mert hisz nem csupán passzionatus fényképész vagyok, hanem itt helyben — hivatásos fényképész híjján — megrendeléseket is elfogadok. Most azonban ezzel a váratkozással igen sok megrendeléstől estem el.

A midőn tehát szíves felvilágosításukat s jó tanácsukat, követendő eljárásomat illetőleg, mély tisztelettel kérem, egyben bátor vagyok arra is felkérni Önöket, hogy kegyeskedjenek említett budapesti cégnél (Andrássy-út 45.) érdekében közbe lépni s öt kívánságom teljesítésére felhívni, annyival is inkább, mert türelmetlenségemben a cégnek napokban írt levelemben a napilapok nyílt tereinek felhasználását is megígértem, hogy a nagyközönséget hasonló eljárások megismétlésétől megmentssem, — az által, hogy a Szalai és Bárczai céggel való összeköttetéstől óva intem — de még erre sem reagált.

Kérésemet újólal ismételve, vagyok

Zagyvarékos, 1905. november 16-án

a tekintetes szerkesztőségnek kész szolgálója:

Bogyó Gellért,
tanító, u. is m. a lap előfizetője.

Alkalmi vételek

Wanaus József fényképezési szaküzletében,
Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 19.

Ez évről visszamaradt és becserélt gépek a következő áron adatnak el:

Szám	Drb		Eredeti gyári ár Kor.	Leszállított ár Kor.
4	1	Goerz-Anschütz 9×12 . Kettős anastigmát III/o. objektivel, 3 kazetta és bőrtáska, használt	300.—	180.—
5	1	Zsebkamara. Nettel-szerkezet, $10 \times 12\frac{1}{2}$ film és 9×12 lemezre, Goerz kettős anastigmát, III/o. objek, unicum-zárral, $\frac{1}{100}$ mp. 6 kazetta és		
		táska, új	300.—	240.—
9	1	Lloyd Cartridge $10 \times 12\frac{1}{2}$ film és 9×12 lemezre, kettős kihuzattal, univerzál aplanát, automat-zárral $\frac{1}{100}$ mp.-ig, csinos keskeny forma, új	177.—	130.—
14	1	Zsebkamara fold. hármas, $8 \times 10\frac{1}{2}$ filmre, Voigtlander collienár, új	222.—	180.—
18		Smart 9×12 . Ideális kis gép, teljesen bőrrel behúzza, kitűnő apl. obj., 3 drb kazettával, új	90.—	75.—
23		Record redőnyzáru Klappkamra, csigamenetű objektív-beállítással, iris diafragmával, apl. obj., 3 drb bádokkazetta, új	120.—	90.—
32		Vizárd 9×12 . Rapid rectilineár obj., 6 drb kazetta és táská, új	100.—	75.—
29		Vizárd 9×12 . Apl. obj., 3 drb kazetta és táská, új	80.—	50.—
35		Pony-Premo hármas kihúzással, 42 cm. gyútávolságu apl. obj., reproductiokra is alkalmas, 3 kazetta-táskával, új	150.—	100.—
39		Stereo-Smart $8\frac{1}{2} \times 17$. Igen kedves formájú zsebkamra, teljes bőrathuzatban, kitűnő obj. idő- és pillanat-elzáróval, 3 drb kazettával, új	140.—	100.—
45		Stereo-Pochette 6×13 . Francia gyártmány, igen szolid kivitelben, fémből készült stereoscop-gép távolság-beállítóval, Steinheil Ortostigmát obj., iris diaphragma idő- és pillanat-zár gyorsaság-szabályozóval, 1 váltó-kazetta 12 lemezre és 12 bádokkazetta-táska, új	465.—	300.—
46		Record-Klapp 9×12 . Mayer Oristostigmát, obj., 3 drb kazetta, használt	220.—	120.—

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

Kéziratokat nem adunk vissza. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Többeknek. A szövetségbe való belépésükre vonatkozó lelkes hangú nyilatkozataikat az előértekezlet során lapunk szerkesztője bejelentette. Lelkesítőleg, buzdítólag hatottak mindmegannyiszor. Most már csak az volna hátra, hogy nemes példájukat többi bajtársaink is mihamarább követnék. Ezért a szövetség előkészítő nagybizottságának nevében és megbízásából arra kérjük Önöket, hogy lehetőleg valamennyi amatőr-ismerősüknek címét velünk közölni sziveskedjék, hogy a felhívások szétküldésekor mindegyiknek címére küldethessünk egy-egy felhívást és gyűjtőívet. Legjobb mód azonban a személyes meggyőzés módja lévén, arra kérjük Önöket, hogy tagokat személyesen is gyűjteni sziveskedjenek. **A vidéki városokban máris — a szövetség alapján szervezkednek amatőr-bajtársaink.** Ehhez segédkezett leginkább azzal nyújthatnak nekünk, ha az összes vidéki amatőr-ismerőseiknek címét közlik velünk. Szíves fáradozásukat — bár az mindnyájunknak közös nagy ügyének érdekében történik — előre is köszönjük.

D. Gy. jogszigorló Kolozsvár. Ha Önnek — külföldi utazásából visszatérve «kellemes meglepetés volt az asztalon talált *Amatőr*», — úgy meg nekünk jól esett az az őszinte elismerés, melylyel Ön lapunk ez első számának egyikéről levélben emlékezik. És minthogy Ön most jön csak a külföldről, még élénkebb az ott magába felszívott impressziók. Közérdekűek lévén, levelének e részét — utólagos engedelmének reményében — ideiktatjuk:

«Vannak bizony nekünk is kiváló amatöreink, csak az a hiba, hogy a külföldi foto-kidállításain nem vesznek részt, s hogy ismereteiket, tapasztalásaikat írásban nem közlik másokkal is. Azt hiszem, nem rosszul sejttem, ha azt mondom, hogy bizonyára Önök is képekkel túl vannak halmozva, de ismeretterjesztő cikkkel... nem nagyon. Ebbeli törekvéseikben, ha nem veszik szerénytelenségnek, szívesen fogom Önöket támogatni, azt az ideális célt látva csak magam előtt, bárha minél hamarabb mi is felvehetnők a versenyt nagy foto-kidállításokon a külföld hírneves amatőrjeivel szemben, úgy hogy a kudarc — ne a mi részünkről legyen!...»

B. J. mérnök Crnivr-Rogatica. Azt kérde tőlünk, hogy milyen objektivet vásároljon a levélben megjelölt célok elérésére? Kellékek, mint írja, a következők: 1. elég nagy gyújtóválság, 2. kedvezőtlen időben való gyorspillanatképekhez alkalmasság és arkitektonikus torzításoktól ment legyen. E célra ajánlhatjuk a Zeiss-féle anasztigmatokat, de ha ezt esetleg nagyon dágálná, úgy akár a Rietzschel-féle «Lineár-anasztigmatot», vagy a kevésbé fényerős, de feltétlenül megbízható Steinheil-féle ortosztigmatot. Felette fényerős és nagyon olcsó a Mayering-féle folyadékklencse is. Lapunk hirdetésére való hivatkozás esetén szívesen küldenek árjegyzéket e cégek. A képeket, minthogy pótolhatatlanok, készséggel küldjük vissza, tessék tehát csak egészen nyugodtan beküldeni őket. Bővebb felvilágosítást is készséggel adunk, hiszen szaktanácsokkal szolgálni olvasóinknak, feladatunk.

H. K. pénztáros Szombathely. Azt írja kérdezősködésünkre, hogy érdeklődése nemcsak hogy nem csökkent, hanem még emelkedett is — *Az Amatőr* iránt, mely «könyvtárának egyik kedves kötetét képezi». Az, hogy nem közvetlenül, hanem könyvkereskedő útján rendel, az előfizetői viszony tekintetében mi különbséget sem tesz. A kétszer megkapott példányokat kérjük lapunk terjesztésére és előfizetők gyűjtésére felhasználni.

K. Zs. Budapest. Lapunknak egyenként való vásárlása valamivel többbe kerül, mint a kiadóhivatalnál való előfizetés. Amde lazább is ez olvasóinkkal való összeköttetésünk, mert nem tudunk róluik. Bizonyos előnyökben pedig csakis előfizetőink részesülnek. Ilyenek pl. versenyeken való részvétel, szakkérdésekben való *mindenkori* felvilágosítás, mert e hely első sorban olvasóink közül azoké, a kik velünk — előfizetésük révén is — szorosabb viszonyban vannak. Mint hú olvasónkat azonban üdvözljük és szívesen látjuk majd előfizetőink sorában is. Kérdéseire lapunknak legközelebbi számában kimerítően válaszolunk.

Fényképezési készülékek és eszközök gyára.

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

csász. és kir. udvari szállító. ♣ WIEN, GRABEN, 31.

LECHNER-féle új zsebkamara kívülről szabályozható, pillanat- és időfelvételre berendezett függőzárúval, Goerz-Dagor III. vagy Celor I. b., Steinheil-Orthostigmat B, Voigtländer-Collinear III. és Zeiss-Tessar II. b. objektivekkel készül. Az árban befoglaltatik 3 könnyűszerűen felnyitható kettős lemeztartó (kívánatra helyettük 1 váltókazetta 12 üveglemezre vagy 1 tekercs filmkazetta) és finom bőrtáska.

6×9 cm. lemeznagyságra	...	K 280.—
9×12 " " "	...	" 330.—
13×18 " " "	...	" 480.—
9×18 " " (stereoskop-panoráma)	...	" 550.—

„PREMOFILM-PACK” kazetta:

9×12 cm. K 15.—	13×18 cm. K 25.—
-----------------	------------------

Nagy raktárt tartunk idegen gyártmányu készülékekből és eszközökből is.

==== Kívánatra árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük. ====

LECHNER-féle új kézi kamara Goerz-Celor I. c. vagy Steinheil-Unofocal II. objektívvel, 3 kettős lemeztartóval és táskával.

A. minta meghatározott rés-szélességű függőzárúval (kb. $\frac{1}{120}$ másodpercig) ... K 200.—

B. minta Anschütz szerint beállítható függőzárúval (egész $\frac{1}{1000}$ másodpercig) ... K 220.—

A WERNER-féle készülék 13×18, 18×24, 21×26, 24×30 és 30×40 cm. lemeznagyságokra készül és egyike a legcélszerűbb állványos kamaráknak.

LECHNER-féle új magnalium-botállvány három-élű csövekből, panoráma-berendezéssel ... K 50.—

Különlegességek pigment- és gumminyomáshoz.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

G. F. Kolozsvár. Beküldött képei legnagyobb sajnálatunkra bizony még nem ütök meg a lapunk követelte mértéket s ezért nem is közölhetők. Ámde ez korántse kedvtelenítse el, mert e körülmény nem zárja ki azt, hogy Ön nemsokára oly képeket ne küldjön be hozzánk, melyek nemcsak Önnek, de nekünk is büszkeségül szolgálnának majd. Hiszen hány, ma már elsőrangú amatőr-bájtársunknak képei részesültek az első időben hasonló sorsban és ma éppen ők szolgáltatják nekünk azt az elégtételt, hogy fejlődésüket talán éppen e visszautasításnak és a hozzáfűzött bátorító irányításunknak köszönhetik. Sorra vesszük tehát az Ön képeit, hogy azoknak hibáira a mi elfogulatlan bírálatunkkal reámutassunk. 1. Pista bá' számadó juhász csupa póz, helytelen beállítás, vakító fehér levegőtlen ég. 2. «Tűz van». A tűzoltóknak helyi érdekű, aktualitás érdekével, de nem egyúttal művészeti értékekkel ható kivonulásában csak a gyönyörű lovak szép lábvetése köti le a figyelmet. Igen szép képet, eleven életet lehetett volna talán félmíri a tűz helyszínén kialakult mozgalmasság sűrű forgásból. Lehet, hogy ez drámai erővel is hatott volna. 3. «Ada-Kaleh felé a Dunán». Emlékalbum részére értékes uti kép, melynek kirándulókkal jól megrakott csónakja minden illúziót, melyet a széprajzú, csendes tartalmú víz kelt a szemlélőben, leront. 4. Némi hangulat van már az «Alkony» című képben, melynek ellenében témája a felvétel helye nem helyesen megválasztott. Kérünk tehát alkalmilag más képeket.

Cs. K. gyógyszerész Sopron. Üdvözlétét átszámaztattuk — lelkes levelének kapcsán — a «Magyar amatőrök országos szövetsége» előkészítő nagybizottságának. Osztjuk felfogását abban is, hogy e szövetségnek az is hivatása, hogy a külföldnek véleményét — a szerinte *barbár* magyar «nemzetség»-ről megváltoztassa és arról győzze meg, hogy e téren is lépést tartunk a külföld nagy nemzetivel. A soproni amatőröknek tömörítésére és a szövetségbe való bevonására tett ajánlatát örömmel, köszönettel fogadják a budapesti szövetségbeli bajtársak és azon leszünk mi is, hogy mindenben segítségére legyünk e nemes cél elérésére irányuló fáradozásaiban. A felhívást a napokban, az alapszabálytervezetet teljes elkészülte után másolatban elküldjük Önnek és további buzgó közreműködésére számítva, várjuk tudósításait. A beküldött kis kép felette hangulatos és szép rajzú, de annál nagyobb kár, hogy a kép alsó közepében, egy oda nem való városi ruhájú elegáns férfi rontja le ez intim erdőreszt harmoniáját.

Ch. Gy. Mármarosziget. Beküldött képei közül a «Malom alatt» c. a lehangulatosabb. Ebben már művészi kvalitások is vannak. Kiadjuk és bíráljuk majd. «Fűzfa» című képe is szép beállítású,

de úgy látszik, hogy a víz túlságosan fedett a lemezen, vagy a papír kemény jellegénél fogva nem alkalmas e lemez másolására. Az első esetben ajánljuk a lemezek ammoniumpersulfattal való legyengítését (jók e célra az E. Merck-féle ily fototabletták), a mely csak a túlfedett részeket gyengíti le, a mi által harmonikusabb lemezt és a világos felületeken is részletekkel bír pozitív másolatot kap. A lovak mozgása szép, hangulatos állatszánér a «Legelésző lovak» c. képe is, de a másolat túlságosan világos, erőtlen. Az «Őszi erdőresztlet» bizony a leggyengébb.

Sz. R. Budapest. «Juhnyája» a december 1-én megjelenő számban jelenik meg.

R. F. Budapest. Minden kívánsága szerint fog történni.

C. L. műegyetemi hallgató. A megreklamált évfolyamot lapunk kiadóhivatala pótlólag megküldötte.

G. V. művezető Salgótarján. Nyilatkozatát, melylyel a szövetségbe való bejelentését bejelenti, átszámaztattuk. A többi ottani amatőrnek szervezésére irányuló fáradozásáért fogadjuk őszinte elismerésünket. A képek ezúttal nem mind ütötték meg még a mértéket. Beküldött képei közül «Pusztán», a «Haditanács az erdőben» és a «Boldovai malom» címűekben találtunk hangulatot, művészi tendenciát. A kettő közül is az előbbi a jobbik. Természetes, közvetlen életet lüktető. A malomnál kár volt a felvétel helyét úgy nem változtatni, hogy ne szembe, hanem oldalnézetben, a képen ferde vonalban keresztül húzódó parttal kapta volna a partot. A «Topolyfák» című túlexponált, a «Palóc ház» nyugtalan és kezdetleges kivitelű: vasúti pályatestek pedig csak igen nagy-szabású művészi kvalitások esetén adhatnak artistikus képet. Akkor pedig a képben minden egyéb köti le a figyelmet, érdeklődést, csak éppen — a pályatest nem.

Cs. M. jegyző Zagyvarékas. Lapunk terjesztéseért fogadjuk hálás köszönetünket.

N. C. Budapest. Beküldött képei már közelednek ahhoz a mértékhez, melyet mi a lapunkban közölhetőknek itélt képektől megkívánunk. Tessék csak lapunk nyomán ez irányban tovább haladni s akkor talán nemsokára már viszontláthatja képei egyikét-másikát benne.

Szerkesztő: *Kohlman Artúr dr.*

Helyettes szerkesztő: *Gara Rezső dr.*

Kiadja: *A szerkesztőség.*

Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

Kizárólag csak valódi

Perzsa-szőnyegegek

úgyszintén INDIAI- és KIS-ÁZSIAIAK.

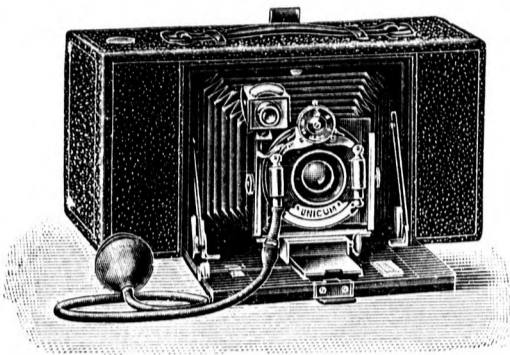
Legnagyobb választékban. Olcsó szabott áron.

Megtekinthetők vételkényszer nélkül.

STEIN VILMOS ÉS FIA

V., ERZSÉBET-TÉR 10. SZÁM.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Rietzschel „Clack“-ja

fényerős Rietzschel anasztigmattal F/8.

A legjobb, legtöbbet nyújtani képes univerzális kamara film és lemezre.

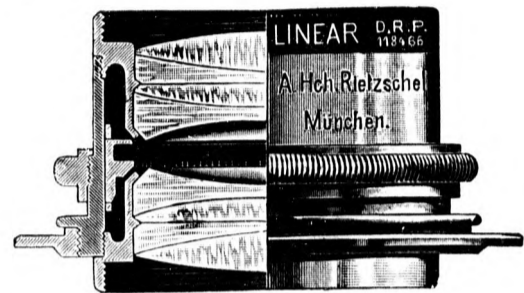
Minden egyes filmfelvétel beállítható.

Rietzschel „Linear“-ja

a legfényerősebb kittezett univerzális anasztigmat.

Német bir. szab. 118,466.

* A legmagasabb fényerő F:4.5. *

==== Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. ====

Beszerezhető minden nagyobb szaküzletben vagy

H. Hch. Rietzschel, Optische Fabrik, G. m. b. H.

München L., Schillerstrasse 28.

Nagybani képviselője Ausztria-Magyarország számára: **Georg Jahn**, Wien IX/4., Lustkandlgasse 12.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakmában. Alapítva 1878.

PEJTSIK KÁROLY

□□□□□□□□□□
Műterme kizárólag amatőr-
célokra:

IV., Kossuth Lajos-u. 1.

fényképészeti cikkek szaküzlete

□□ BUDAPEST □□

□□□□□□□□□□
IV., Városház-u. 1. sz.

(IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz.
épület, Standard-palota.)

Ajánlja: minden a fényképészeti szak-
mába vágó készülékeit és cikkeit
jutányos árban.

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék
kivánatra a legnagyobb készséggel.

Merck

A Merck-féle fényképezési célra szolgáló készítmények kitűnő eredményt adnak felvilágítottat tisztaságuknál fogva.

Sublimált, könnyű alak. **Brenzkatechin.** Kristályozott nehéz alak. **Pyrogallol.**

Hydrochinon hófehér.
Collodium. **Formaldehyd.**

A Merck-féle fényk. készítmények
kis pilulák és töltények alakjában felette kényelmesek mindennemű fényképezési fürdők és oldatok előállítására.

Cyankalium. **Fixálónatron.**
Vegy. szerek

a fényképmásolási és reprodukálási eljárásokhoz.

Arany-, ezüst- és platinsók, bromkalium, bromammonium, jodkalium, cerisulfat stb.

Kérjünk a fényképezési szaküzletekben, valamint a drogistáknál Merck-féle fényképezési készítményeket eredeti csomagolásban!

Darmstadt

VINDOBONA

Vindobona-lemezek

elérhető legnagyobb fokú érzékenyséjük és tökéletes megbízhatóságuknál fogva a téli időszakra nélkülözhetetlenek.

Vindobona-brómezüstpapír

papírok és levelezőlapok.

Nappali előhívós papirosok

és kartonok.

Negativpapírok

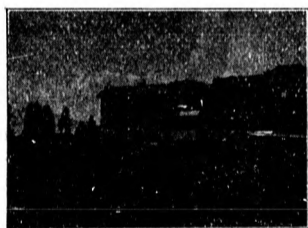
a téli időszakra legmelegebben ajánlhatók.

Photo-chemische-Fabrik FERDINAND HRDLIČKA WIEN,
VII/3, ZIEGLER-GASSE 96.

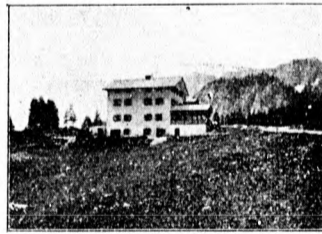
REMBRANDT

(Szabadalmazott és lajstromozott szó- és kép-védjegy.)

Egyedüli speciális papiros, mely vékony, szürke, egyhangú (flau) és csaknem teljesen használhatatlan negativekről is teljesen használható másolatokat ad.

Másolat közönséges papíron.

Másolat Rembrandt-papíron.

Kezdőknek és minden nehezebb, így pl.: Röntgen- és Mikrofényképekhez megbecsülhetetlen értékű.

REMBRANDT-LEVELEZŐLAPOK

vékony (flau) negativekhez.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

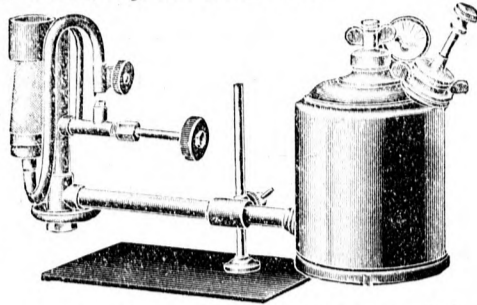
SIEGEL & BUTZIGER NACHF. DRESDEN A. 16. METALLWARENFABRIK.

==== Semmi veszély és költség! =====

Vetítésre!

A legvilágosabb fény, melyet önálló bekapcsolatlan fényforrás szolgáltat, ad a már évek óta kitűnőnek bizonyult

„MITA-REFORM FÉNY”, a mely ugyanis egészen 4 méterig terjedő képeket, körülbelül 300-ig ad.

Vetítésre! Üzemanyaga kizárólag égő borszesz. Egyetlen töltés elegendő 3 órára és 15 fillérbe kerül. Minden tokba illik. Súly 1-6 kg.

□□□ Ára: Nikkelreflektorral és 4 harisnyával M 36. □□□
Beszerezhető minden nagyobb lámpa- és szaküzlet útján. Ismertetés és árjegyzék ingyen!

Müller & Wetzig
DRESDEN-A.16-5.

Vetítő- és nagyító-
készülékek speciális
gyára. Árjegyzék ingyen
és bérmentve!

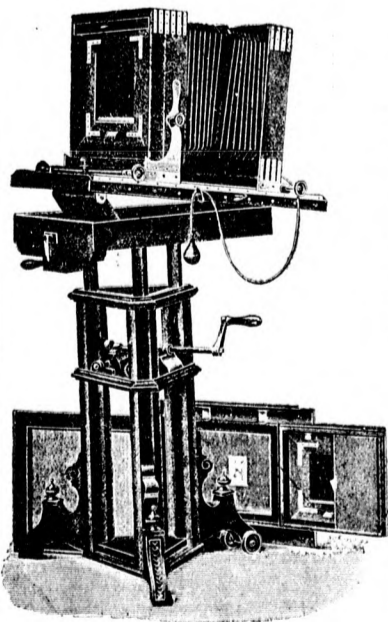
Első magyar fényképezési műasztalos
SIMON MIHÁLY
Budapest, VII., Rózsa-utca 15. sz.
(Wesselényi-utca sarkán.)

Készít:

Utazó, műterem-
és reprodukció-
□□ kamarákat. □□

Készülékeket cinko-
grafiai intézeteknek és
a háromszínyomás
==== céljaira. =====

□□□□□□□□□□
Minden e szakba vágó
munkát és javításokat
precíz kivitelben, gyorsan
és szolid árák mel-
□□□□ lett végez. □□□□

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

A bekötési táblára ∞
∞ ∞ előjegyzéseket
elfogad

Az Amatőr kiadóhivatala.

(A bekötendő füzetek száma — illetve hogy melyik évfolyam bekötetése a cél — közlendő.)

TÖRÖK LÁSZLÓ

okleveles gépészmérnök — hites szabadalmi ügyvivő

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 1/c.

Telefon-szám 87-02.

Találmányok kidolgozása és szabadalmazása a világ összes államában. □□□

Művészi védjegyek tervezése és lajstromozása.
Mustra és modell-oltalom.

☞ Felvilágosítások díjmentesen. ☜

MODERN KÖNYVTÁR

könyvkölcsönző vállalat

Budapest, Király-utca 70. szám.

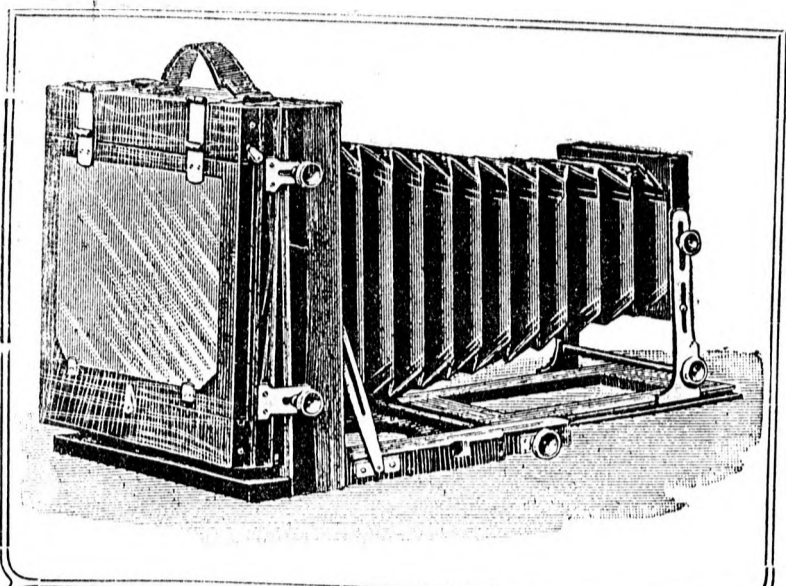
==== Telefon 82-24. =====

A ki a modern irodalommal lépést kíván tartani,
a ki tiszta, új könyveket szeret olvasni, az
kérjen ismertetést a

MODERN KÖNYVTÁR-tól!

A «Modern Könyvtár» előfizetői minden magyar, francia, német és angol könyvet megjelenése után, kölcsönképen rögtön megkaphatnak.

A «Modern Könyvtár» előfizetőinek **Buda-
pesten házhoz szállítja**, vidékre pedig
postán küldi a könyveket.

GERLICH ÉS SVUGER

BUDAPEST,

VII. KER., KLAUZÁL-UTCZA 21.

Műasztalosok fényképezési gépekre.

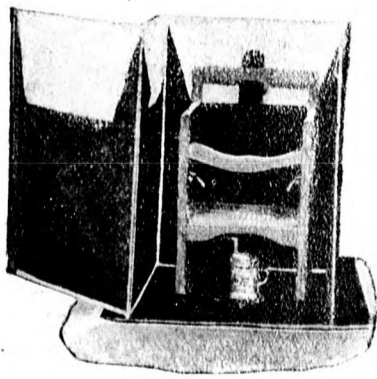
Javítások a legjutányosabb áron eszközöztetnek.

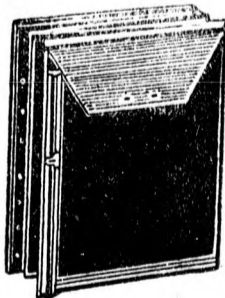
EGÉSZSÉG, ERŐ, SZÉPSÉG!

== GÁZ- ÉS HŐ-LÉGFÜRDŐ OTTHON. ==
(THERMAL CABINET.)

Az „Union Gesellschaft m. b. H. Berlin,” szabadalmazott zseniális készülékével bárki otthon, szobájában 10 perc alatt a legkényelmesebb és az egészségre megbecsülhetetlen gőz- vagy hő-légfürdőt készíthet magának. Az egész készülék oly kicsiny, hogy bármely fali szekrény mögött is kényelmesen elhelyezhető. Egy-egy fürdő előállítási költsége 4-5 fillér. Számtalan elismerőlevél van azoktól, akik már évek óta használják, többek között Sir Francis Lankingtól (London W. 62 Pall Mall), ő felsége az angol király udvari orvosától, aki 1901 október havában az uralkodó egy reumatikus bajját a legnagyobb sikerrel kezelte a „THERMAL CABINETTEL“.

Használatra készen.

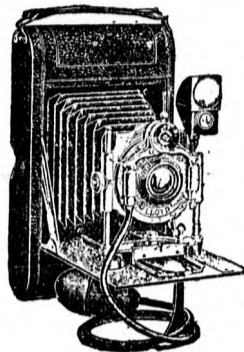
Csukott állapotban.

Egyedüli elárúsító Magyarország és a kelet részére:

FÖRSTNER ALADÁR
BUDAPEST, VII., MIKSA-UTCA 8. SZ.

== Kérjünk kimerítő „D” jegyű árjegyzéket! ==

**Fabrik photographischer
Apparate auf
== Actien ==**

vorm.: R. Hüttig & Sohn

== DRESDEN ==

Fiókszlet:

WIEN, IX/I., Berggasse 4.

Legnagyobb
fényképezési készülékgyár.

A mi „GNOM” kamaráink. ==

A mi „MERCUR” és „MONOPOL” kézi-
gépünk. ==

A mi „JUWEL” klappkamaránk. ==

A mi redőnyzárú „REKORD” klapp-
kamaránk. ==

A mi „LLOYD” filmkamaránk min-
den fényképezési szaküzletben
vásárolható. ==

Kimerítő ismertetést, valamint árjegyzéket
kívánatra ingyen s bérmentve küldünk.

ALAPITTATOTT 1892.

TELEFON 46-09.

OCASEK KÁROLY

passepirtout és fényképezési kartongyára

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 26.

Gyártatnak: PASSEPARTOUT-K minden
képzeltető stylusban, TABLEAU-K 300
kivágásig.

Arany-, ezüst- és szallagnyomás.

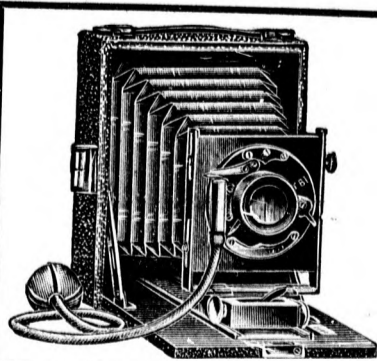
MŰVÉSZI LAKBERENDEZÉS-TERVEK.

BODOR ALADÁR

tervező iparművész.

BUDAPEST,

VII. ker., Király-utca 93. sz.

Ne mulassza el!!!

megrendelni e felette finom klapp-
kamarát, mely pillanat és időfel-
vételtre alkalmas, kitűnő objectiv-
vel bír és 3 kazeta, táská stb van
hozzá, az ára pedig (előzetes be-
küldés vagy utánvétellel) jótállás
mellett vám- és portmentesen
== csak 30.- korona. ==

PHOTOTECHNISCHE INDUSTRIE

G. Seltmann, Dresden

= Grunauerstr. 329. =

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

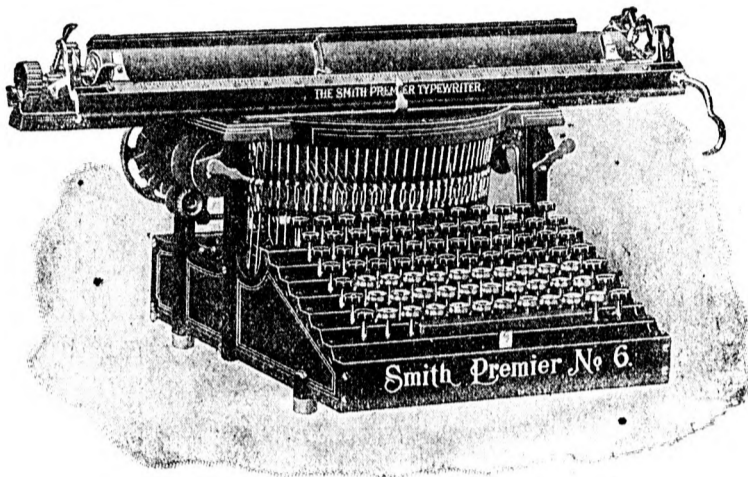
Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni !

A SMITH PREMIER

a világ legjobb írógépe. Kérjen árjegyzéket.

„Grand Prix“
1900

A párisi világiállításon
a legmagasabb díjjal ki-
tüntetve.

A legtartósabb és
legmodernebb író-
gép.
Kezelése nagyon
egyszerű.

Írógépünket bárhol az országban díjmentesen és vétel-
kényszer nélkül bemutatjuk.

Kereteket

izléses és művészi kivitelben, fény-
képekhez és festményekhez, felette mér-
sékelt áron készít:

SCHNEIDER FERENC

KEPKERETEZŐ

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 7. sz. (A bazár-udvarban.)

WESSELY LIPÓT

Fotokemigrafiai műintézete
Budapest, V., Dorottya-utca 11. sz.

Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

SCHMIDT M.

szíjgyártó, nyerges és bőröndös

Budapest, VIII., Kerepesi-út 25. sz.

Saját gyártmányú lószerszámok, nyerges
szerek, mindennemű utazó-, kézi- és fény-
képezőgépekhez való kész és mérték sze-
rinti bőröndök, Pénz-, szivar- stb. tárcák.

Árjegyzék ingyen.

Die Schönheit * Modern képes folyóirat.

Kiadja: Karl Wanselow.

A „Die Schönheit“ az alszemérem és álerkölcsök ellen küzd.
A „Die Schönheit“ a testi szépség és egészséges erő kultuszát számos cikk és
A „Die Schönheit“ esztétikailag kiváló, művészi képekkel törekszik terjeszteni.
A „Die Schönheit“ útmutatással és tervekkel szolgál a művészi ruházko-
dásra nézve.
A „Die Schönheit“ a legkiválóbb művészek írói és képzőművészeti termé-
keit közli.
A „Die Schönheit“ cikkeivel és képekkel az esztétikai érzék általános fej-
lesztésére törekszik.

A „Die Schönheit“ szerkesztősége és kiadóhivatala
BERLIN-TEMPELHOF, Stollbergstrasse 2. szám alatt van.

Brust J. és Fia Budapest, IV., Váci-utca 12. sz.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar
gyártotta szövetekből;
ha a legjobb angol szabás szerint;
ha a legkényesebb igényt is kielégítő izléssel
óhajt ruházkodni;
ha előkelő, művészi díszmagyart óhajt készít-
tetni, — forduljon

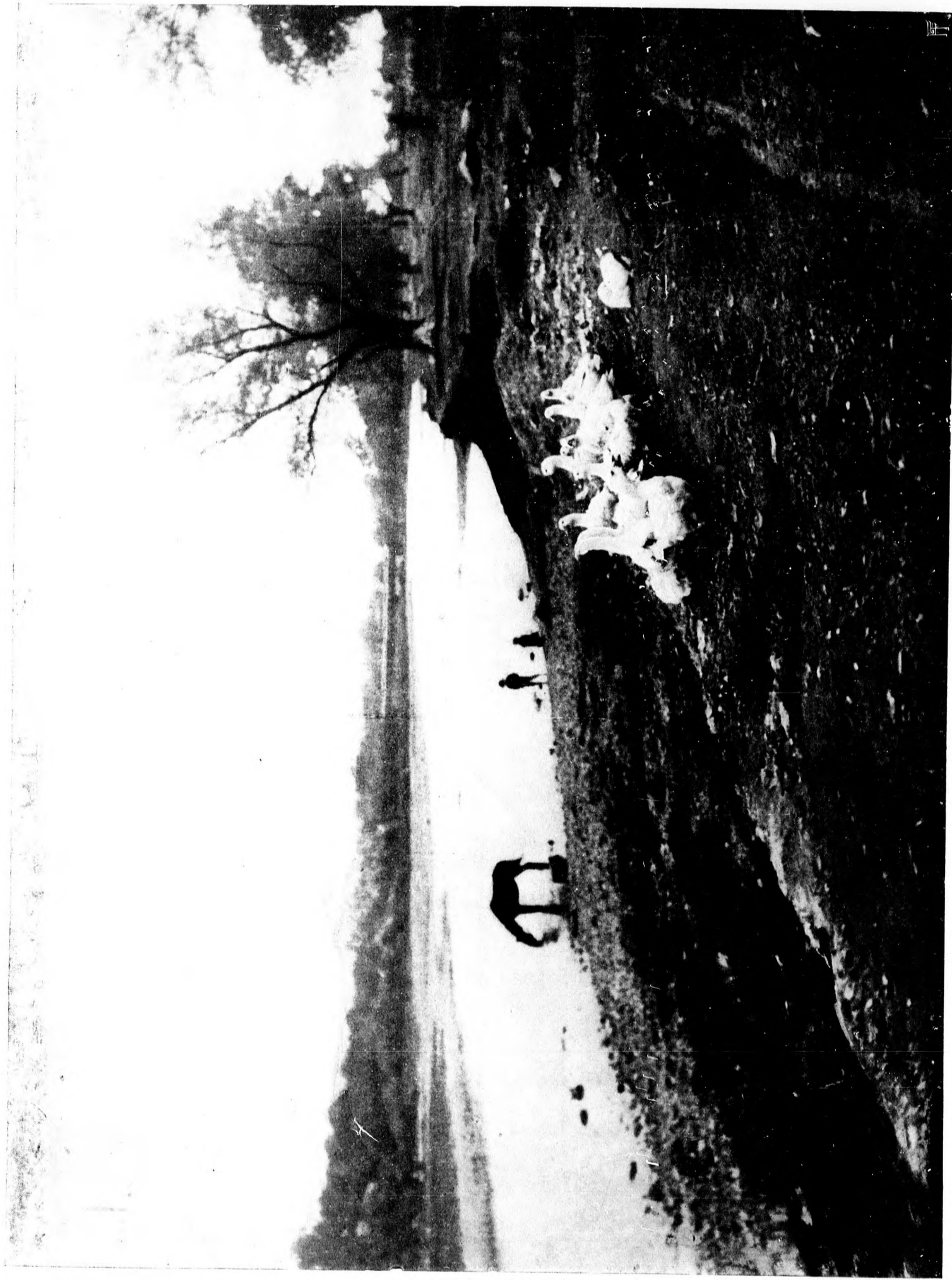
Brust J. és Fia angol úri szabó
céghez

Mütermé:

Budapest, IV., Váci-utca 12. Telefon-szám
11-72.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

MINDEN JOG FENTARTÁSÁVAL.

FOLYÓPARTI CSENDELÉLET.

BALOGH RUDOLF, BUDAPEST.

«AZ AMATŐR» MŰMELLÉKLETE.